

Nr ewid. 168/2011P/11/147/LLO

Informacja o wynikach kontroli

REALIZACJA DZIAŁANIA III.2 RPO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO – WSPARCIE INWESTYCYJNE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Delegatury:

Janusz Maj

Akceptuję:

Marian Cichosz

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

dnia: 20.12.2011 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ	4
WPROWADZENIE	5
1 Założenia kontroli – cel, zakres i okres kontroli	5
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	7
2.1. Ocena kontrolowanej działalności	7
2.2. Uwagi końcowe i wnioski	9
3. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE	10
3.1. Uwarunkowania	10
3.2. Wyniki kontroli	12
4. INFORMACJE DODATKOWE	25
4.1. Organizacja i metodyka kontroli.....	25
4.2. Przebieg kontroli	25
4.3. Finansowe rezultaty kontroli.....	27
5. ZAŁĄCZNIKI	28
5.1. Wykaz aktów prawnych dot. kontrolowanej działalności i bibliografia	28
5.2. Opis stanu prawnego.....	30
5.3. Wykaz skontrolowanych podmiotów oraz osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność	36
5.4. Szczegółowe dane na dzień 31 grudnia 2010 r. w podziale na poszczególne konkursy przeprowadzone przez COP	37
5.5. Zestawienie danych dotyczących stopnia wykorzystania przyznanego dofinansowania 10 kontrolowanych beneficjentów.....	38
5.6. Zestawienie dot. ocen kontrolowanych jednostek oraz stwierdzonych ważniejszych nieprawidłowości i uchybień.....	39
5.7. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację pokontrolną.....	40
5.8. Fotografie ilustrujące niektóre obiekty będące przedmiotem projektów.....	41

Wykaz stosowanych skrótów i pojęć

1. **Beneficjent** – Podmiot, którego wniosek aplikacyjny został pozytywnie oceniony i uzyskał dofinansowanie
2. **COP** – Centrum Obsługi Przedsiębiorcy w Łodzi
3. **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4. **IP II** – Instytucja Pośrednicząca II stopnia – w tym przypadku Centrum Obsługi Przedsiębiorcy w Łodzi
5. **IZ** – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego, w tym przypadku Zarząd Województwa Łódzkiego
6. **Koszty kwalifikowalne** – Koszty niezbędne do realizacji projektu, które zostały uwzględnione w budżecie projektu i odzwierciedlają jego treść, spełniają wymogi efektywnego zarządzania finansami, są uzasadnione i poparte stosownymi dokumentami oraz zgodne z przepisami Unii Europejskiej i krajowymi
7. **Małe vademecum** – Małe vademecum – Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 Oś priorytetowa III Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość
8. **OSZiK** – Opis Systemu Zarządzania i Kontroli
9. **Oś Priorytetowa** – Jeden z priorytetów strategii zawarty w RPO, obejmujący grupę powiązanych ze sobą operacji posiadających określone mierzalne cele
10. **Podręcznik beneficjenta** – Podręcznik beneficjenta III Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013 (www.cop.lodzkie.pl)
11. **Podręcznik procedur** – Podręcznik procedur wdrażania III Osi priorytetowej: Gospodarka, Innowacyjność, Przedsiębiorczość RPO WŁ na lata 2007 - 2013
12. **Pzp** – Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych
13. **Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006** – Rozporządzenie Rady(WE)nr1083/2006zdnia11lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999
14. **RPO** – Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013
15. **Ustawa o zppr** – Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
16. **Uszczegółowienie RPO** – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO na lata 2007-2013
17. **Zasady Wyboru Projektów lub ZWP** – Zasady wyboru projektów w ramach konkursu zamkniętego do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013
18. **ZWL** – Zarząd Województwa Łódzkiego

Każde województwo w ramach wyznaczonych przez zasady wykorzystania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), ustalało priorytety, działania, cele oraz założenia swoich regionalnych programów operacyjnych. Odmiennność priorytetów i działań wynika z różnorodności potrzeb i celów, które powinny być zrealizowane, by konkretny regionalny program był prawidłowo wcielony w życie i przyczyniał się do rozwoju regionu.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 (RPO lub RPO WŁ) jest dokumentem służącym realizacji Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020, przy wykorzystaniu środków z EFRR. Składa się on z siedmiu osi priorytetowych, w tym z III osi pn. „Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość”. Wsparcie w ramach tej osi obejmuje projekty inwestycyjne i badawcze w przedsiębiorstwach, wsparcie jednostek badawczo rozwojowych (B+R), projekty przyczyniające się do rozwoju otoczenia biznesu oraz sektora usług turystycznych i bazy rekreacyjno-sportowej.

Zgodnie z treścią RPO WŁ celem szczegółowym Osi priorytetowej III jest „Rozwój innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki w województwie”, a jednym z celów operacyjnych jest „ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do źródeł finansowania”. Celem działania III.2 jest wspieranie inwestycji modernizacyjnych i rozwojowych przedsiębiorców, którzy zamierzają realizować projekty inwestycyjne zmierzające do wzrostu konkurencyjności na rynku, a także poprawa kondycji małych i średnich przedsiębiorstw w województwie łódzkim.

1. Założenia kontroli – Cel, zakres i okres kontroli

Cel główny: Ocena prawidłowości i zaawansowania realizacji działania III.2 „Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013.

Cele szczegółowe:

1. Ocena stopnia wykorzystania środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na realizację działania III.2 oraz ocena prowadzonych działań w zakresie obsługi finansowej projektów z zastosowaniem kryteriów rzetelności, legalności i gospodarności,
2. Ocena postępowania z wnioskami o dofinansowanie projektów oraz zawierania umów z beneficjentami, pod względem kryteriów rzetelności i legalności,
3. Ocena rzetelności kontroli rzeczowej i finansowej realizowanych projektów, działań monitoringowych i sprawozdawczych, a także działań informacyjnych i promocyjnych,
4. Ocena legalności i gospodarności realizacji przedsięwzięć finansowanych w ramach działania III.2, w tym przestrzeganie procedur w zakresie udzielania zamówień publicznych oraz wpływu zakończonych przedsięwzięć na sytuację finansową wspieranych podmiotów.

Podstawa podjęcia kontroli: Kontrola została podjęta z inicjatywy własnej Najwyższej Izby Kontroli i mieści się w obszarze badań „Polska w Unii Europejskiej; koordynacja w zakresie programowania i wykorzystania funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności”.

Kontrolą objęto: Centrum Obsługi Przedsiębiorcy w Łodzi (COP)¹⁾ oraz 10 beneficjentów²⁾. Wykaz skontrolowanych jednostek stanowi załącznik 5.3.

Kontrolę w COP przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 2 i art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁾, zwanej dalej „ustawą o NIK”, pod względem legalności, gospodarności i rzetelności.

Kontrolę u beneficjentów przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 3 i art. 5 ust. 3 ustawy o NIK, pod względem legalności i gospodarności.

Okres objęty kontrolą: lata 2008-2010, przy czym dane ogólne zostały uzupełnione wg stanu na dzień 30 kwietnia 2011 r., natomiast u kontrolowanych beneficjentów wskazywano stan realizacji projektów do czasu kontroli. Przy określaniu okresu objętego kontrolą kierowano się przede wszystkim tym, że w październiku 2008 r. przeprowadzono pierwszy konkurs w ramach działania III.2 RPO, a Samorząd Województwa Łódzkiego w I kwartale 2008 r. utworzył Centrum Obsługi Przedsiębiorcy, powierzając temu podmiotowi pełnienie funkcji Instytucji Pośredniczącej II stopnia m.in. dla działania III.2 RPO.

¹⁾ Patrz rozdział 3.2.2 str. 16.

²⁾ Beneficjentów do kontroli wytypowano w trakcie kontroli COP, biorąc pod uwagę najwyższe kwoty dofinansowania, niski stopień zaawansowania realizacji projektów w stosunku do czasu jaki upłynął od dnia zawarcia umowy oraz wyniki wstępnej analizy dokumentów.

³⁾ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

2.1 Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia⁴⁾ przebieg wdrożenia i realizacji przewidzianego w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Łódzkiego działania III.2 „Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw”.

NIK pozytywnie ocenia zakontraktowanie alokacji w 78,2%, sprawną organizację i przeprowadzenie konkursów dotyczących naboru wniosków o dofinansowanie, przedłożenie Zarządowi Województwa Łódzkiego do dofinansowania projektów, które uzyskały pozytywną ocenę formalną i merytoryczną wg kolejności odpowiadającej uzyskanej punktacji, zgodną z procedurami weryfikacji wniosków o płatność oraz działania w zakresie sprawozdawczości, informacji i promocji III Osi priorytetowej RPO.

Pozytywnie oceniono również zgodne z przeznaczeniem i gospodarne wykorzystanie środków finansowych przez beneficjentów, którzy prawidłowo stosowali zasady udzielania zamówień współfinansowanych ze środków Osi priorytetowej III RPO.

Nieprawidłowości stwierdzone w Instytucji Pośredniczącej II stopnia dotyczyły przede wszystkim nierzetelnej weryfikacji formalnej dwóch z 52 badanych wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 5.514 tys. zł, co w konsekwencji spowodowało zarekomendowanie Zarządowi Województwa Łódzkiego projektów, które nie podlegały dofinanso-

waniu i dokonanie płatności w kwocie 5.298 tys. zł. Jako działania nierzetelne oceniono także nieprzestrzeganie obowiązku stosowania formy pisemnej przy zmianach umów po każdym uwzględnionym wniosku beneficjenta oraz niejednolite postępowanie przy ocenie formalnej dwóch wniosków.

Nieprawidłowości stwierdzone u beneficjentów wynikały z nieprzestrzegania niektórych postanowień umów o dofinansowanie, w tym m.in. niestosowanie się do obowiązku informowania o zmianie zakresu rzeczowego robót, dokonywanie operacji finansowych z wyodrębnionego rachunku bankowego, stosowanie formy pisemnej przy zawieraniu umów z dostawcami oraz terminowego przedkładania w COP wniosków o płatność (załącznik 5.6.).

Uzasadnienie ocen

1. Centrum Obsługi Przedsiębiorcy zostało prawidłowo przygotowane pod względem organizacyjnym i kadrowym do realizacji zadań Instytucji Pośredniczącej II stopnia w ramach III osi priorytetowej RPO (str. 13).

W wyniku rzetelnie zorganizowanych ośmiu naborów, do dnia 31 grudnia 2010 r. wpłynęło 1035 wniosków o udzielenie pomocy finansowej w łącznej wysokości 995.682 tys. zł. Pozytywny wynik weryfikacji uzyskało 391 projektów o wnioskowanym dofinansowaniu na sumę 384.208 tys. zł i wszystkie przyjęto do realizacji. Do dnia 31 grudnia 2010 r. COP zawarł umowy z 358 wnioskodawcami na udzielenie pomocy finansowej w łącznej kwocie 366.668 tys. zł, co stanowi-

⁴⁾ Zgodnie ze standardami kontroli NIK (Standard 15.3) stosowane są oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

- ło 78,2% alokacji (468.918 tys. zł) przyznanej na lata 2007-2010 (str. 12-13, 14-15 i 18).
2. Od negatywnych ocen formalnych i merytorycznych wnioskodawcy zgłosili 212 protestów. Kontrola postępowań dotyczących 28 protestów (13%) wykazała, że działania IP II były terminowe i rzetelne (str. 17-18).
3. Kontrola 40 postępowań dotyczących projektów zakwalifikowanych do dofinansowania, ujawniła dokonanie przez IP II nierzetelnej oceny formalnej dwóch wniosków (5% badanych), a w konsekwencji przyznanie nienależnego dofinansowania, przy czym jeden z tych projektów uzyskał dofinansowanie w sytuacji, gdy projekt innego wnioskodawcy, obciążony podobnymi błędami, został odrzucony (str. 15-17).
4. Kontrola przebiegu postępowania przy rozpatrywaniu 76 wniosków o płatność złożonych przez 20 wybranych do kontroli beneficjentów (5,2% wszystkich beneficjentów) wykazała, że weryfikacji tych wniosków COP dokonało rzetelnie i terminowo, przy czym w 8 przypadkach nie zrealizowano płatności w obowiązującym terminie z powodu braku środków na rachunku IZ (str. 20).
5. Do dnia 31 grudnia 2010 r. beneficjentom wypłacono 135.257 tys. zł, co stanowiło 28,8% alokacji na lata 2007-2010 oraz 36,9% kwoty dofinansowania zakontraktowanego w umowach. Taki wskaźnik dokonanych płatności był konsekwencją zmian w harmonogramach realizacji projektów (odraczanie terminów zakończenia) dokonywanych na zasadach przewidzianych w umowach. Jako nierzetelne oceniono działania COP w tym przedmiocie, ponieważ nie zawsze przestrzegano formy pisemnej zmiany postanowień umów (str. 12, 18-20).
6. COP rzetelnie sporządzało i terminowo przekazywało do Instytucji Zarządzającej okresowe i roczne sprawozdania z realizacji działania III.2. Rzetelna była również realizacja zadań w zakresie informacji i promocji III osi priorytetowej RPO (str. 22).
7. Kontrola 10 beneficjentów wykazała nieprawidłowości i uchybienia wynikające z niestosowania się do niektórych postanowień umów o dofinansowanie, polegające na: niepoinformowaniu IP II o rozszerzeniu zakresu rzeczowego robót (2 beneficjentów zwiększyło powierzchnię zabudowy z 945 m² do 954 m², tj. o 9 m² oraz z 2000 m² do 2001,53 m², tj. o 1,53 m²), nieprzestrzeganiu wymogu dokonywania operacji finansowych związanych z realizacją projektu z rachunku bankowego wyodrębnionego do obsługi tego projektu, nieterminowym przekazywaniu wniosków o płatność, niezawarcie z dostawcą umowy w formie pisemnej na dostawę sprzętu, nieokreślenie w umowach z dostawcami terminów realizacji zamówień i kar za ich niedotrzymanie, a także niewystarczających działaniach informacyjno-promocyjnych związanych z projektem oraz przekazywaniu do IP II „Oświadczenia o przestrzeganiu zasady trwałości projektu” po terminie określonym w „Podręczniku beneficjenta” (str. 22-24).

8. Tylko trzech z 10 badanych beneficjentów zakończyło realizację projektów (SPEED CAR – luty 2011 r., SZARPOL – listopad 2010 r., OLTOM – kwiecień 2010 r.), co nie pozwoliło na dokonanie oceny wpływu tych przedsięwzięć na sytuację finansową wspieranych podmiotów (str. 24).

2.2 Uwagi końcowe i wnioski

Wyniki kontroli świadczą o prawidłowym funkcjonowaniu rozwiązań prawnych i organizacyjnych w kontrolowanym obszarze. Dotychczasowy przebieg i stan zaawansowania realizacji działania III.2 RPO, zdaniem NIK, nie wskazuje na występowanie istotnego ryzyka niezrealizowania przyjętych założeń RPO na lata 2007–2013. Należy bowiem mieć na uwadze dwuletni okres referencyjny⁵⁾ (dotyczący płatności) sięgający poza 2013 r.

Niemniej jednak, NIK zwraca uwagę na nierzetelne postępowanie Instytucji Pośredniczącej II stopnia przy ocenie formalnej dwóch wniosków o dofinansowanie, co spowodowało wystąpienie do Zarządu Województwa Łódzkiego o przeanalizowanie tych nieprawidłowości i rozważenie możliwości skorygowania jego uchwały nr 1729/09 z dnia 5 października 2009 r. dotyczącej przyznania dofinansowania do tych projektów, a także o przeanalizowanie tych nieprawidłowości pod kątem zgłoszenia ich do Komisji Europejskiej.

We wnioskach kierowanych do beneficjentów wskazywano przede wszystkim na obowiązek przestrzegania uregulowań zamieszczonych w umowach o dofinansowanie projektów, zwłaszcza harmonogramu realizacji zadań oraz o terminowe składanie wniosków o płatność.

⁵⁾ Obowiązuje tzw. zasada n+2, która oznacza, że ostatecznym terminem rozliczenia środków unijnych będzie rok 2015.

3.1 Uwarunkowania

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego został zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 2 października 2007 r. w sprawie przyjęcia w ramach pomocy wspólnotowej programu operacyjnego Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) objętego celem „konwergencja” dla regionu Łódzkiego w Polsce⁶⁾.

Zarząd Województwa Łódzkiego (ZWŁ) w dniu 14 listopada 2007 r. podjął uchwałę nr 1393/07 w sprawie przyjęcia RPO na lata 2007–2013 w celu realizacji niektórych postanowień Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007–2020. Celem strategicznym RPO jest „Integracja regionu z europejską i globalną przestrzenią społeczno-gospodarczą jako środkiem europejskiego centrum rozwoju, sprzyjającego zamieszkaniu i gospodarce oraz dążenie do budowy wewnętrznej spójności przy zachowaniu różnorodności jego miejsc”. Cel ten jest realizowany przez cele szczegółowe, odnoszące się do siedmiu osi priorytetowych, w tym III – „Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość” obejmujące sześć działań.

Celem działania III.2 jest wspieranie inwestycji modernizacyjnych i rozwojowych w przedsiębiorstwach. Do dofinansowania w ramach tego działania kwalifikują się projekty inwestycyjne, które zmierzają do wzrostu konkurencyjności na rynku oraz poprawy kondycji małych i średnich przedsiębiorstw w województwie łódzkim. Opis celów działania, przykładowe rodzaje projektów, typy beneficjentów oraz sposób finansowania

projektów zawarte zostały w „Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013”, przygotowanym przez Zarząd Województwa Łódzkiego, jako Instytucję Zarządzającą (IZ)⁷⁾.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju⁸⁾, zwanej dalej „ustawą o zppr”, Zarząd Województwa Łódzkiego realizację zadań związanych z wdrażaniem 5 działań w ramach III osi priorytetowej RPO na lata 2007–2013, w tym działania III.2 „Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw”, powierzył – w drodze porozumienia – Centrum Obsługi Przedsiębiorcy, jako Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP II). Porozumienie reguluje szczegółowo zakres delegowanych zadań oraz wzajemne prawa i obowiązki stron. Określa również sposób monitorowania i kontrolowania przez IZ zadań wykonywanych przez IP II.

Funkcje IP II określone zostały w:

- rozporządzeniu Rady (WE) Nr 1083/2006⁹⁾,
- ustawie o zppr,
- RPO,
- uchwale nr XX/528/08 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 19 lutego 2008 r. w sprawie utworzenia wojewódzkiej jednostki organizacyjnej –

⁷⁾ Opublikowanym na stronach internetowych www.rpo.lodzkie.pl i www.cop.lodzkie.pl

⁸⁾ Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 ze zm.

⁹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. U. L 210 z dnia 31 lipca 2006 r. s. 25–78).

⁶⁾ Decyzja Komisji Wspólnot Europejskich z dnia 2 października 2007 r. – niepublikowana.

jednostki budżetowej o nazwie Centrum Obsługi Przedsiębiorcy,

- Statucie i Regulaminie Organizacyjnym COP.

Do szczegółowych zadań IP II należy m. in.:

Wdrażanie:

- przygotowanie dokumentów niezbędnych dla prawidłowej realizacji III Osi priorytetowej RPO WŁ, w tym Podręcznika Procedur,
- kwalifikowanie do dofinansowania projektów w oparciu o zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 (KM RPO) kryteria wyboru projektów,
- zawieranie z beneficjentami umów o dofinansowanie projektu oraz przygotowywanie dokumentacji związanej z rozwiązywaniem umów o dofinansowanie,
- weryfikacja formalno-merytoryczna i formalno-rachunkowa wniosków o płatność od beneficjentów, sporządzanie na ich podstawie poświadczeń i deklaracji wydatków oraz występowanie do IZ RPO o akceptację płatności,
- dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów ze środków budżetu państwa na współfinansowanie oraz przekazywanie zleceń płatności do Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach środków z budżetu środków europejskich, odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych beneficjentom oraz prowadzenie rejestru kwot podlegających procedurze odzyskania, kwot odzyskanych oraz kwot wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu wspólnotowego w ramach III Osi priorytetowej RPO.

Monitoring, sprawozdawczość i ewaluacja:

- opracowywanie i przedkładanie IZ RPO sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego z realizacji III Osi priorytetowej RPO,
- sporządzanie informacji miesięcznych oraz sprawozdań okresowych z realizacji III Osi priorytetowej RPO i przedkładanie IZ RPO,
- współpraca z IZ RPO w zakresie monitorowania postępów w realizacji, stopnia osiągania celów oraz ewaluacja III Osi priorytetowej RPO,
- sporządzanie bieżących i kwartalnych raportów o nieprawidłowościach oraz informacji o nieprawidłowościach niepodlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej z realizacji III Osi priorytetowej RPO i przedkładanie ich IZ RPO.

Kontrola:

- czy operacje są wybierane do finansowania zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie do RPO oraz czy spełniają one zasady wspólnotowe i krajowe przez cały okres ich realizacji,
- czy współfinansowane towary i usługi zostały dostarczone oraz czy wydatki zadeklarowane przez beneficjentów zostały rzeczywiście poniesione,
- czy poszczególne projekty są realizowane,
- czy przestrzegane są wymogi w zakresie informacji i promocji.

Zarządzanie finansowe oraz ustalenie zasad kwalifikowalności wydatków:

- współpraca z IZ RPO przy określaniu kryteriów kwalifikowalności wydatków objętych dofinansowaniem w ramach III Osi priorytetowej RPO,
- określenie poziomu dofinansowania projektu jako procentu wydatków objętych dofinansowaniem,

- zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację III Osi priorytetowej RPO,
- ustalanie i nakładanie korekt finansowych, o których mowa w art. 98 rozporządzenia Rady (WE) Nr 1083/2006.

Informacja i promocja:

- zapewnienie właściwej informacji i promocji III Osi priorytetowej RPO,
- udzielanie beneficjentom informacji na temat warunków kwalifikowalności do otrzymania dofinansowania w ramach III Osi priorytetowej RPO, procedur rozpatrywania wniosków o dofinansowanie oraz czasu trwania poszczególnych procedur, kryteriów wyboru operacji do dofinansowania, punktów kontaktowych, w których można uzyskać informacje na temat III Osi priorytetowej RPO.

Warunki i zasady mające zastosowanie do finansowania wydatków ponoszonych na realizację przewidzianego w RPO na lata 2007-2013 działania III.2 określone zostały zarówno w prawie Unii Europejskiej, jak i w prawie polskim. Opis stanu prawnego kontrolowanej działalności zawiera załącznik nr 5.2. do niniejszej informacji.

3.2 Wyniki kontroli

3.2.1 Wykorzystanie dofinansowania na realizację działania III.2 RPO

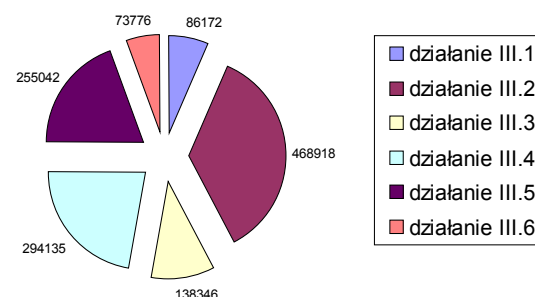
Na realizację III osi priorytetowej RPO, do wykorzystania w latach 2007–2010, przewidziano środki w łącznej kwocie 1.409.383 tys. zł, w tym z EFRR – 1.197.976 tys. zł (85%) i z budżetu państwa – 211.407 tys. zł (15%). Najwyższe dofinansowanie

w wysokości 468.918 tys. zł (33,3%) przewidziano dla działania III.2.¹⁰⁾

Sposób rozdysponowania środków w ramach III osi priorytetowej ilustruje

wykres 1

Wartość alokacji w poszczególnych działaniach wg stanu na 31.12.2010 r.

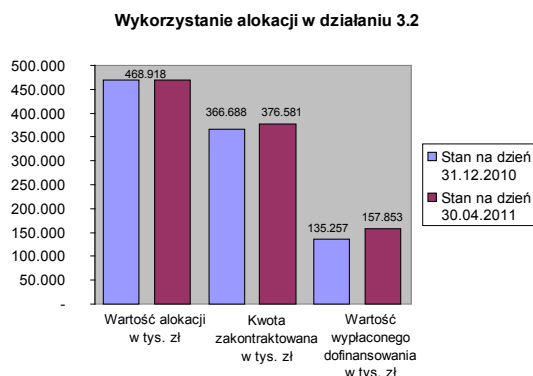
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w trakcie kontroli

W latach 2008 – 2010 potencjalni beneficjenci w ramach działania III.2 złożyli 1035 projektów, wnioskując o dofinansowanie w łącznej kwocie 995.682 tys. zł. Do końca 2010 r. do dofinansowania wyłoniono 391 projektów na ogólną kwotę 384.208 tys. zł. Z beneficjentami zawarto 358 umów o dofinansowanie projektów na kwotę 366.688 tys. zł, co stanowiło 78,2% przyznanej alokacji. Do dnia 30 kwietnia 2011 r. liczba zawartych umów wzrosła do 369 na kwotę dofinansowania 376.581 tys. zł (80,3% alokacji).

Na koniec 2010 r. wartość środków wypłaconych beneficjentom wyniosła 135.257 tys. zł i stanowiła 36,9% kwoty zakontraktowanej, a do 30 kwietnia 2011 r. wypłaty wyniosły 157.853 tys. zł i stanowiły 41,9% kwoty zakontraktowanej.

¹⁰⁾ Dla każdego projektu realizowanego w ramach działania III.2 proporcja środków z EFRR i z budżetu państwa wynosiła odpowiednio 85% i 15%.

Wykres 2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w trakcie kontroli

W latach 2008-2010 wszystkie wnioski, które uzyskały pozytywny wynik weryfikacji zostały zakwalifikowane do dofinansowania (str. 15).

Z tego względu stopień wykorzystania środków na realizację projektów w ramach działania III.2 RPO uwarunkowany był przede wszystkim stosowaniem się beneficjentów do harmonogramu realizacji projektu określonego w zawartych umowach. Kontrola wykazała jednak, że spośród 10 skontrolowanych przez NIK beneficjentów, tylko jeden zrealizował projekt zgodnie z warunkami i harmonogramem pierwotnie określonymi w umowie (str. 18-20).

3.2.2 Centrum Obsługi Przedsiębiorcy – Instytucja Pośrednicząca II stopnia

3.2.2.1 Organizacja i kadry

Centrum Obsługi Przedsiębiorcy w Łodzi utworzone zostało uchwałą nr XX/528/08 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 19 lutego 2008 r., jako wojewódzka jednostka organizacyjna w formie jednostki budżetowej.

Uchwałą nr 274/08 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 27 lutego

2008 r. nadany został tej jednostce statut, a uchwałą nr 308/08 z dnia 12 marca 2008 r. (ze zmianami) Zarząd Województwa Łódzkiego określił jej Regulamin Organizacyjny.

Uchwałą nr 433/08 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 9 kwietnia 2008 r. (ze zmianami) powierzono COP zadania związane z realizacją Osi priorytetowej III: Gospodarka, Innowacyjność, Przedsiębiorczość w ramach RPO WŁ.

W porozumieniu zawartym w dniu 9 kwietnia 2008 r. pomiędzy Województwem Łódzkim i Dyrektorem COP, powierzono tej jednostce wykonywanie zadań Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP II) związanych z wdrażaniem działań w ramach III Osi priorytetowej, w tym działania III.2 – Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw. W COP na dzień 31 grudnia 2010 r. zatrudnionych było 76 osób, w tym 67 do obsługi II Osi priorytetowej RPO, tj. o 29 osób mniej od poziomu określonego w Opisie Systemu Zarządzania i Kontroli. Zatrudnienie niższe od planowanego odnotowano m.in. w Wydziałach: Kontroli Projektów (o 8 osób) Płatności (o 8 osób) i Wyboru Projektów (o 7 osób). Na zwiększenie zatrudnienia do poziomu planowanego nie pozwalały warunki lokalowe, przy czym zdaniem NIK, stan kadr nie wpłynął negatywnie na realizację zadań IP II w odniesieniu do badanych zagadnień.

COP opracowało i wdrożyło obowiązujące procedury, które zostały określone m.in. w Podręczniku Procedur Wdrażania III Osi priorytetowej RPO na lata 2007-2013¹¹⁾. Ponadto, dla potrzeb po-

¹¹⁾ Zatwierdzonym Uchwałą nr 1263/08 ZWŁ z dnia 27 sierpnia 2008 r.

tencjalnych beneficjentów ubiegających się o wsparcie finansowe w ramach III Osi Priorytetowej RPO, opracowano i umieszczono na stronie internetowej COP m.in.: „Zasady udzielania zamówień publicznych w stosunku do których beneficjenci nie są zobowiązani do stosowania ustawy Pzp współfinansowanych ze środków Osi priorytetowej III (...) RPO WŁ na lata 2007-2013”¹²⁾ oraz materiały pomocnicze: „Podręcznik beneficjenta” i „Projekt od A do Z”.

3.2.2.2 Nabór i weryfikacja wniosków o dofinansowanie projektów.

1. W latach 2008 – 2010 COP zorganizowało 11 konkursów zamkniętych, zgodnie z harmonogramami zatwierdzanymi każdorazowo uchwałami ZWŁ i umieszczanymi na stronie internetowej IP II¹³⁾. Dwa z tych konkursów (6/2010 – nabór do 22.02.2010 r. i 11/2010 – nabór do 30.12.2010 r.) zostały zamknięte na podstawie uchwał ZWŁ¹⁴⁾ bez rozstrzygnięcia (z powodu zmiany Szczegółowego Opisu Kryteriów Wyboru Projek-

tów (konkurs 6/2010) oraz problemów w określeniu terminu kwalifikowalności wydatków (konkurs 11/2010).

Wpływ wniosków w poszczególnych konkursach i projekty zakwalifikowane do dofinansowania ilustruje tabela stanowiąca załącznik nr 5.4.

Do końca 2010 r. wpłynęło 1035 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 995.682 tys. zł i wszystkie zostały poddane weryfikacji formalnej i merytorycznej. Ocena formalna polegała na sprawdzeniu wniosku i załączników w ramach danego konkursu pod względem wymogów zawartych w dokumentacji, na podstawie kryteriów formalnych dopuszczających¹⁵⁾ i administracyjnych¹⁶⁾. Oceny formalnej wniosku dokonywali pracownicy COP, przy zachowaniu zasady „dwóch par oczu”.

Wnioski zweryfikowane pozytywnie na etapie oceny formalnej podlegały ocenie merytorycznej. Ocena ta przeprowadzana była przez Komisję Konkursową w oparciu o kryteria merytoryczne ogólne i szczegółowe, w zakresie w jakim miały zastosowanie dla danego działania oraz rodzajów projektów.

Projekt, który uzyskał pozytywną ocenę merytoryczną i otrzymał wymaganą w danym konkursie minimalną liczbę punktów z kryteriów ogólnych i szczegółowych, był wpisywany na listę rankingową.

¹²⁾ Uchwała nr 1154/09 ZWŁ z dnia 14 lipca 2009 r. www.cop.lodzkie.pl

¹³⁾ Patrz przypis 12.

¹⁴⁾ – Uchwała nr 111/10 z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie zamknięcia bez rozstrzygnięcia konkursu nr RPLD.03.02.00-6/10 dla naboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 Oś priorytetowa III: Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość Działanie III.2 Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw;

– Uchwała nr 1971/10 z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie zamknięcia bez rozstrzygnięcia konkursu nr RPLD.03.02.00-11/10 dla naboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 Oś priorytetowa III: Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość Działanie III.2 Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw.

¹⁵⁾ Kryteria formalne dopuszczające mają charakter bezwzględny-niespełnienie któregośkolwiek z nich skutkuje odrzuceniem wniosku bez wezwania beneficjenta do jego poprawy – zalicza się do nich: poprawność złożenia wniosku, poprawność sporządzenia wniosku, kwalifikowalność beneficjenta/partnera, kwalifikowalność projektu.

¹⁶⁾ W przypadku niespełnienia administracyjnych kryteriów formalnych beneficjent wzywany jest do poprawy/uzupełnienia wniosku wraz z załącznikami. Do kryteriów tych zalicza się kompletność wniosku i kwalifikowalność finansową.

Wyboru projektów do dofinansowania dokonywał ZWŁ w drodze uchwały na podstawie listy rankingowej projektów.

Kryteria formalne oraz merytoryczne stanowiące podstawę oceny wniosków o dofinansowanie projektów określone były każdorazowo w regulaminie konkursu, zatwierdzanym przez ZWŁ i ogłaszanym na stronie internetowej COP.

Oceny formalnej projektów dokonywano zgodnie z regulaminem danego konkursu, a ocenę merytoryczną przeprowadzała Komisja Konkursowa, której członkowie byli powoływani przez dyrektora COP. Komisja Konkursowa pracowała w oparciu o Regulamin konkursu i zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO WŁ kryteria wyboru projektów. Do składu Komisji powoływano osoby spośród list asesorów, pracowników jednostek organizacyjnych województwa łódzkiego oraz list ekspertów regionalnych, przyjętych stosownymi uchwałami ZWŁ. W skład Komisji powoływane były osoby posiadające odpowiednie wykształcenie i doświadczenie zawodowe.

Opinie pozytywne uzyskało 391 projektów na ogólną kwotę dofinansowania 384.208 tys. zł i wszystkie zostały zaakceptowane przez ZWŁ do zawarcia stosownych umów.

W toku kontroli NIK zbadano proces weryfikacji 52 wniosków o dofinansowanie, w tym 40 przyjętych do realizacji (wybranych po 10% z każdego konkursu spośród projektów o najwyższych kwotach dofinansowania) i 12 (o najwyższym wnioskowanym dofinansowaniu) spośród wszystkich wniosków ocenionych negatywnie z przyczyn formalnych.

W ocenie NIK weryfikacja 50 wniosków została dokonana sprawnie, termi-

nowo i rzetelnie, natomiast weryfikacja dwóch wniosków nie była rzetelna pod względem formalnym, a mianowicie:

- wniosku nr 050/09 z dnia 21 kwietnia 2009 r. firmy Centrum Produkcyjno-Handlowe „SZARPOL” w Sieradzu o dofinansowanie projektu pn. „Wzrost konkurencyjności firmy SZARPOL poprzez wprowadzenie nowych produktów w wyniku wdrożenia innowacyjnej wysokozaawansowanej technologii”. Projekt ten, o nakładach wyszacowanych na kwotę 7.076 tys. zł i dofinansowaniu w wysokości 4.000 tys. zł, obejmował zakup i montaż linii produkcyjnej technicznych wyrobów niekających bezodpadową techniką termicznego formowania. W procesie produkcyjnym miały być wykorzystywane granulki tworzyw sztucznych (polipropylenowych lub polipropylenowo-polietylenowych) – stapiające, a następnie przedzione i przetwarzane na wykładzinę (włókninę) przy pomocy działających na krótkich falach urządzeń kompaktowych, tj. w procesie tzw. ekstruzji. Tymczasem przepisy art. 1 ust. 3 lit. g w związku z art. 2 pkt 30 rozporządzenia Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r.¹⁷⁾, zdaniem NIK wykluczają pomoc regionalną wspierającą ten rodzaj działalności gospodarczej (vide str. 32);
- wniosku nr 194/09 z dnia 22 kwietnia 2009 r. firmy SPEED CAR Spółka z o.o. z siedzibą w Świdniku (województwo lubelskie) o dofinansowanie projektu pn. „Wzrost konkurencyjności firmy SPEED CAR poprzez uruchomie-

¹⁷⁾ Dz. U. L 214 z dnia 9 sierpnia 2006 r., s. 3.

nie innowacyjnej stacji kontroli pojazdów w Łodzi”. Projekt ten, o nakładach wyszacowanych na kwotę 2.639 tys. zł i dofinansowaniu w wysokości 1.514 tys. zł, obejmował budowę stacji kontroli pojazdów oraz zakup wyposażenia i sprzętu do tej stacji. Firma SPEED CAR na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie projektu nie przedstawiła „dokumentu rejestrowego”, potwierdzającego prowadzenie działalności na terenie województwa łódzkiego (vide uzasadnienie uchwały nr 2227/09 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 9 grudnia 2009 r.), bądź posiadanie siedziby zakładu głównego lub oddziału na terenie tego województwa (vide pismo ZD-AS-0721-12-1/09 z dnia 26 października 2009 r.). Ocena NIK dotyczyła kwestii „kompletności wniosku o dofinansowanie” jako administracyjnego kryterium formalnego w rozumieniu „Szczegółowego opisu kryteriów wyboru projektów w ramach RPO WŁ”. Ocena ta nie odnosi się więc do badania samej sytuacji prawnej (statusu prawnego) wnioskodawcy, tj. faktycznego posiadania siedziby na terenie województwa łódzkiego, a więc „kwalifikowalność beneficjenta” jako kryterium dopuszczającego. Firma SPEED CAR nie załączyła do wniosku o dofinansowanie dokumentu rejestrowego, z którego wynikałoby prowadzenie działalności gospodarczej na terenie województwa łódzkiego (dołączone do wniosku o dofinansowanie odpisy z KRS nie zawierały informacji o posiadaniu siedziby zakładu głównego lub oddziału na terenie tego

województwa). W ocenie NIK, pojęcie „dokumentów rejestrowych” nie może być ujmowane tak szeroko, jak argumentowało to COP, gdyż należy nim objąć wyłącznie dokumenty wydawane przez sądy rejestrowe (odpisy, wyciągi, zaświadczenia i informacje z rejestru, orzeczenia sądów rejestrowych oraz kopie dokumentów elektronicznego katalogu dokumentów spółek). Wniosek taki wynika z treści art. 6 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym¹⁸⁾ oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie określenia wysokości opłat za udzielanie informacji, wydawanie odpisów, wyciągów i zaświadczeń KRS oraz za udostępnianie kopii dokumentów z elektronicznego katalogu dokumentów spółek¹⁹⁾ oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych dotyczących formy wniosków i dokumentów oraz ich składania do sądów rejestrowych i Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego drogą elektroniczną, a także orzeczeń, odpisów, wyciągów, zaświadczeń, informacji i kopii dokumentów doręczanych wnioskodawcom drogą elektroniczną przez sądy rejestrowe i Centralną Informację²⁰⁾.

Kontrola NIK wykazała również, że ze względu na brak udokumentowania odpisem KRS posiadania na terenie województwa łódzkiego oddziału/filii, COP

¹⁸⁾ Dz.U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 ze zm.

¹⁹⁾ Dz.U. Nr 247, poz. 1812.

²⁰⁾ Dz.U. Nr 247, poz. 1813.

odrzućło wniosek nr 227/09 z dnia 22 kwietnia 2009 r. firmy EURO KOMPUTER SYSTEM Sp. z o.o. z siedzibą w Mysłowicach o dofinansowanie w kwocie 288 tys. zł, która na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie nie udokumentowała odpisem z KRS posiadania na terenie województwa łódzkiego oddziału/filii. Firma ta w dniu 2 października 2009 r. złożyła do COP protest od oceny formalnej, w którym m.in. podała, iż w dniu składania wniosku była w trakcie procedowania odnośnie dokonania wpisu do KRS, a w dniu złożenia protestu wpis taki już posiadała.

Wnioski o dofinansowanie firm CPH „SZARPOL” i SPEED CAR Sp. z o.o. zostały przez COP zweryfikowane pozytywnie i umieszczone na liście rankingowej do zaakceptowania przez Zarząd Województwa Łódzkiego.

Uchwałą z dnia 5 października 2009 r. nr 1729/09, ZWŁ wyłonił powyższe projekty do dofinansowania. Następnie w dniach 15 grudnia 2009 r. i 9 marca 2010 r., podpisane zostały umowy o dofinansowanie odpowiednio pomiędzy COP i CPH „SZARPOL” na kwotę 4.000 tys. zł (ze środków EFRR – 3.400 tys. zł i z budżetu państwa – 600 tys. zł) oraz COP i „SPEED CAR” Spółką z o.o. na kwotę 1.514 tys. zł (z EFRR – 1.287 tys. zł i z budżetu państwa 227 tys. zł). Ostatecznie, po zmianach dokonanych aneksem z dnia 16 sierpnia 2010 r., Spółce „SPEED CAR” przyznano dofinansowanie w kwocie 1.298 tys. zł, w tym z EFRR – 1.103 tys. zł i z budżetu państwa 195 tys. zł. Przyznane dofinansowanie zostało wykorzystane przez tych beneficjentów zgodnie z zawartymi umowami o dofinansowanie. W ocenie NIK przyczyną nie-

rzetelnej oceny powyższych projektów była niewłaściwa interpretacja przepisów przez IP II.

Przy weryfikacji wniosków o dofinansowanie, COP w żadnym przypadku nie korzystało z pomocy ekspertów z listy Ministra Rozwoju Regionalnego, a dyrektor COP wyjaśnił, że: *„...w ramach ogłoszonych konkursów ze względu na zakres i charakter projektów nie zaistniała potrzeba przekazania wniosku o dofinansowanie osobom – ekspertom z listy Ministra Rozwoju Regionalnego lub spośród osób zatrudnionych lub współpracujących m.in. z jednostkami badawczo-rozwojowymi...”*

W świetle przedstawionych ustaleń, przytoczone stanowisko dyrektora COP należy uznać za nietrafne.

Z ogólnej liczby 644 projektów zweryfikowanych negatywnie, 212 wnioskodawców złożyło protesty – 74 od oceny formalnej i 138 od merytorycznej. Spośród zgłoszonych protestów, 75 projektów (8 ocenionych negatywnie pod względem formalnym i 67 pod względem merytorycznym) zostało przekazanych do ponownego rozpatrzenia, a 18 z nich (odpowiednio 7 i 11) oceniono pozytywnie. Analiza dokumentacji dotyczącej 28 protestów (13% spośród 212 złożonych przez wnioskodawców) od oceny formalnej (12 protestów) i merytorycznej (16 protestów) wykazała, że COP rzetelnie każdorazowo informowało wnioskodawców o przysługującym im prawie odwołań od oceny wniosków – stosownie do regulaminów konkursów oraz „Zasad procedury odwoławczej w ramach RPO WŁ na lata 2007 – 2013”. Wszystkie rozstrzygnięcia protestów były uzasadnione merytorycznie. Na skutek negatywnych rozstrzygnięć protestów, wnioskodawcy

wnieśli 5 skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi, z których dwie skargi Sąd oddalił, jedną pozostawił bez rozpatrzenia, w jednym przypadku umorzył postępowanie i jedną przekazał do ponownego rozpatrzenia przez ZWŁ (ostatecznie skargę kasacyjną wnioskodawcy Naczelny Sąd Administracyjny oddalił)²¹⁾.

3.2.2.3 Umowy o dofinansowanie projektów

W latach 2008-2010 podpisano ogółem 358 umów na realizację projektów w ramach działania III.2 o łącznej wartości dofinansowania 366.688 tys. zł, tj. 78,2% przyznanej alokacji, w tym ze środków EFRR – 311.685 tys. zł i z budżetu państwa – 55.003 tys. zł. Z tej liczby tylko 19 umów (5,3%) dotyczących projektów o wartości dofinansowania 28.219 tys. zł (7,7%), podpisano w terminie określonym w pkt 3.8 „Zasad wyboru projektów”, tj. do 50 dni.

Przykładowo, ostatnie umowy z konkursu 1/08 podpisano po 204 dniach, z konkursu 3/09 po 295 dniach, z konkursu 4/09 po 72 dniach. Przyczyną tego stanu był zakres przedmiotowy zgłoszonych projektów – zakładano budowę nowych lub rozbudowę istniejących obiektów, co wymagało m.in. uzyskania terenów budowlanych, warunków zabudowy i pozwoleń na budowę, a przedmiotowe działania beneficjenci podejmowali dopiero po zaakceptowaniu wniosków. Dyrektor COP wydłużał terminy na podpisanie umów z beneficjentami korzystając z uprawnień określonych w ust. 2 pkt 3.8 „Zasad wyboru projektów”. Stosownie

do ust. 3 pkt 3.8 Zasad wyboru projektów „warunkiem podpisania umowy o dofinansowanie jest przekazanie przez beneficjenta niezbędnych dokumentów lub informacji”. W regulaminach konkursów nr 1/08, 3/09 i 4/09 ustalono, że „warunkiem podpisania umowy w ww. terminie jest dostarczenie wszystkich niezbędnych i aktualnych dokumentów pozwalających na zawarcie umowy”.

Realizacja projektów najczęściej odbiegała od pierwotnie ustalonego w umowach harmonogramu rzeczowo-finansowego, co powodowało przesuwanie (w niektórych przypadkach kilkakrotne) terminu ich zakończenia oraz zmniejszenie zaangażowania środków finansowych. Każda z zawartych umów umożliwiała beneficjentom wnioskowanie o dokonanie zmian, w tym również terminu zakończenia projektu – pod warunkiem, że stosowny wniosek został złożony na 30 dni przed terminem określonym w umowie. Beneficjenci stosowali się do tego warunku.

Wprawdzie COP podejmowało działania, które miały zdyscyplinować beneficjentów (na przykład przysyłając pisma obligujące do realizowania projektów zgodnie z terminami określonymi w umowach lub przeprowadzając kontrole doraźne u beneficjentów), lecz nie przyniosły one oczekiwanych efektów.

Kontrola 10 beneficjentów realizujących projekty o łącznej wartości dofinansowania 37.275 tys. zł wykazała, że tylko jeden z nich – Drukarnia „OLTOM” w Łodzi – zrealizował projekt nr 151/09 zgodnie z warunkami i harmonogramem pierwotnie określonymi w umowie. W pozostałych przypadkach (poza jednym – Cardinal Pharma Trade) COP wyrażało zgodę na wnioskowane przez

²¹⁾ Analizą objęto minimum 10% protestów złożonych w każdym konkursie, przy czym w przypadku złożenia mniej niż 10 protestów wybrano jeden.

beneficjentów przesuwanie terminów, czego powodem było niskie zaawansowanie niektórych projektów na koniec grudnia 2010 r. w stosunku do upływu czasu od dnia podpisania umów o ich dofinansowanie.

Dyrektor COP wskazał, że znaczna liczba beneficjentów składała swoje projekty w roku 2008 oraz w I i II kwartale roku 2009. Biorąc pod uwagę fakt, iż nie spodziewali się oni tak znaczącego ogólnosięwiatowego załamania gospodarczego, byli zmuszeni zweryfikować plany inwestycyjne na rzecz walki o utrzymanie się na rynku. W związku z tym część beneficjentów poprosiła o wydłużenie realizacji projektów, na co COP wyraziło zgodę. Kolejną grupę stanowią beneficjenci, którzy w trakcie realizacji projektów napotkali na różnego rodzaju problemy, takie jak:

- związane z uzyskaniem wymaganych prawem pozwoleń,
- niekorzystne warunki pogodowe,
- opóźnienia w dostawie sprzętu od kontrahentów.

Działania COP dotyczące zmiany postanowień zawartych w umowach nie były jednak rzetelne, ponieważ akceptacje wnioskowanych przez beneficjentów zmian terminów zakończenia projektów nie zawsze dokonywane były w formie pisemnej. Aneksy sporządzano dopiero w końcowej fazie cyklu inwestycyjnego, gdy zachodziło wysokie prawdopodobieństwo zakończenia inwestycji we wnioskowanym ostatecznie terminie, chociaż stosownie do § 19 ust. 2 umów o dofinansowanie projektów, wszelkie zmiany umowy wymagały formy pisemnej w postaci aneksu pod rygorem nieważności.

W konsekwencji aneksy do umów sankcjonujące wprowadzane zmiany sporządzono po upływie od 2,5 do 11 miesięcy od dnia złożenia pierwszego wniosku przez beneficjenta, co powodowało, że w trakcie wykonywania projektu występowały rozbieżności pomiędzy harmonogramem określonym w umowie, a faktycznym stanem realizacji projektu. Na przykład:

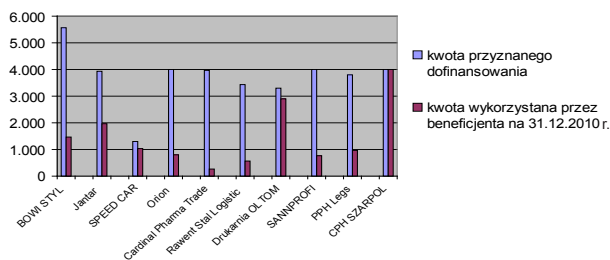
- z *Orion Spółką z o.o. w Bełchatowie* umowę o dofinansowanie projektu nr 244/09 podpisano w dniu 17 lutego 2010 r., z pierwotnym terminem jego realizacji do czerwca 2010 r., przedłużanym za zgodą COP trzykrotnie na wnioski beneficjenta z 1 kwietnia, 27 lipca i 29 października 2010 r. (ostatnio do maja 2011 r.), sporządzając jeden aneks z dnia 24 marca 2011 r., a zaangażowanie dofinansowania na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniosło 798 tys. zł, tj. 20% całości przyznanych środków (zaangażowanie na dzień 30 kwietnia 2011 r. wyniosło 828 tys. zł – 20,8%);
- z firmą *Cardinal Pharma Trade* umowę o dofinansowanie projektu nr 090/09 kwotą 3.960 tys. zł podpisano w dniu 16 czerwca 2010 r., z terminem zakończenia projektu określonym na marzec 2011 r. W dniu 26 stycznia 2011 r. beneficjent wystąpił z wnioskiem o przedłużenie terminu realizacji projektu do listopada 2011 r. Do 31 marca 2011 r. brak było stanowiska COP w tej sprawie, a do tej daty na realizację projektu wydatkowano 424 tys. zł, w tym z przyznanego dofinansowania 267 tys. zł (6,7%);
- z firmą *BOWI-STYL w Łodzi* umowę o dofinansowanie projektu nr 225/08 kwotą 5.582 tys. zł podpisano 25 mar-

ca 2010 r., z terminem zakończenia projektu w grudniu 2010 r., przedłużonym następnie na wniosek beneficjenta z dnia 30 listopada 2010 r. (bez sporządzenia aneksu) do września 2011 r. Zaangażowanie dofinansowania na dzień 31 grudnia 2010 r. wynosiło 1.497 tys. zł, tj. 27% całości przyznanych środków;

- z firmą Rawent Stal Logistic w Skierniewicach umowę o dofinansowanie projektu nr 194/08 kwotą 3.421 tys. zł podpisano w dniu 28 lipca 2009 r. z terminem jego realizacji do września 2009 r. i następnie przedłużonym, na wniosek beneficjenta z dnia 17 sierpnia 2009 r. (aneks z dnia 26 października 2009 r.), do czerwca 2011 r. Zaangażowanie dofinansowania na dzień 31 grudnia 2010 r. wynosiło 565 tys. zł, tj. 17% całości przyznanych środków.

Dane o stanie zaawansowania projektów realizowanych przez kontrolowanych beneficjentów obrazuje zestawienie stanowiące załącznik nr 5.5 oraz poniższy wykres.

Wykres 3 Wykorzystanie przyznanego dofinansowania przez beneficjentów objętych kontrolą NIK

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w trakcie kontroli

3.2.2.4 Weryfikacja i realizacja wniosków o płatność

Kontrola 76 wniosków o płatność złożonych przez 20 beneficjentów²²⁾ na kwotę 41.564 tys. zł (30,7% dokonanych płatności) wykazała, że przedłożone dokumenty weryfikowane były rzetelnie, zgodnie z zasadą „dwóch par oczu” i w terminie wynikającym z przyjętych procedur. COP analizując wnioski o płatność, dokonywał szczegółowej kontroli dokumentów źródłowych, a w przypadku końcowych wniosków o płatność przeprowadzana była kontrola na miejscu realizacji projektu. W ramach takiej kontroli analizowano dokumentację beneficjenta świadczącą o wywiązaniu się z zapisów zawartych w umowie o dofinansowanie projektu. Ponadto, w trakcie weryfikacji wniosków o płatność, w sytuacjach budzących wątpliwość, pracownicy Wydziału Monitoringu, Finansów i Sprawozdawczości korzystali z możliwości inicjowania przeprowadzenia kontroli doraźnych u beneficjenta.

Beneficjentom przekazywano środki z reguły w obligatoryjnym terminie 21 dni roboczych od dnia zatwierdzenia wniosku o płatność. Wyjątek stanowiły płatności dokonane 8 beneficjentom, którym środki te w łącznej kwocie 6.312 tys. zł przekazywano w okresie od 23 do 46 dni po zatwierdzeniu wniosku o płatność, z uwagi na brak środków na rachunku bankowym Instytucji Zarządzającej.

²²⁾ Badaniami objęto wszystkie wnioski o płatność 10 beneficjentów, których NIK wytypowała do kontroli na miejscu oraz 10 beneficjentów, którym wypłacono najwyższe dofinansowanie.

3.2.2.5 Kontrola rzeczowa i finansowa, monitoring

Stosownie do pkt. 3.2.4 „Opisu Systemu Zarządzania i Kontroli RPO...”²³⁾ COP sporządzało roczne plany kontroli beneficjentów, które były zatwierdzane przez Instytucję Zarządzającą. Tymi planami objęte były kontrole, które COP zobowiązane było przeprowadzić przynajmniej raz – na zakończenie realizacji projektu.

W 2009 r. na planowane 24 kontrole rzeczowe i finansowe realizacji projektów, COP przeprowadziło 9 kontroli planowych oraz 4 dożądne. Z zaplanowanych na 2010 r. 129 kontroli, przeprowadzono 90.

Dyrektor COP wyjaśnił, że przyczyną niepełnej realizacji planów kontroli były głównie przedłużające się terminy zakończenia realizacji poszczególnych projektów, a w konsekwencji brak końcowych wniosków o płatność, podlegających obligatoryjnej kontroli i stanowiących podstawę konstruowania planów. Ponadto, zgodnie z umową o dofinansowanie projektu, każdy z beneficjentów zobowiązany jest do składania wniosków o płatność, pełniących funkcję sprawozdawczą, w terminie nie rzadziej niż trzy miesiące, nawet, jeżeli beneficjent nie wnieskuje w tym czasie o płatność. Wypełnienie przez beneficjenta części sprawozdawczej wniosku stanowi źródło informacji nt. przebiegu realizacji poszczególnych etapów projektu, osiągniętych wskaźników, problemów związanych z realizacją projektów, a także zgodności projektu z zasadami polityk wspólnotowych. W związku z tym COP na bieżąco monitoruje stopień realizacji projektów i – w razie konieczności – podejmu-

je stosowne kroki celem sprawdzenia prawidłowej realizacji projektu.

W ocenie NIK przedstawione argumenty są zasadne, a w konsekwencji działania kontrolne i nadzorcze COP należy uznać jako wykonywane rzetelnie.

Podstawowe nieprawidłowości stwierdzone przez pracowników COP w trakcie kontroli u beneficjentów dotyczyły:

- nieprzestrzegania zapisów umów w sprawie terminów składania do COP wniosków o płatność oraz konieczności wnoszenia poprawek przez beneficjentów,
- niezamieszczania we wszystkich dokumentach związanych z realizacją projektów informacji o udziale Unii Europejskiej we współfinansowaniu i oznaczania dokumentów logotypem UE,
- niewłaściwego przechowywania dokumentacji związanej z realizacją projektów,
- niepełnej realizacji wskaźników ujętych we wnioskach o dofinansowanie,
- braku pełnej wyodrębnionej ewidencji księgowej oraz rachunku bankowego tylko na potrzeby realizacji projektów,
- błędów w procedurach wyboru dostawców,
- niedostarczenia do COP dokumentów dotyczących zrealizowanej budowy.

Powyższe nieprawidłowości były na bieżąco eliminowane przez beneficjentów, a COP rzetelnie sprawdzało sposób realizacji wydanych zaleceń podczas następnych kontroli, bądź na podstawie przedkładanych przez beneficjentów informacji.

²³⁾ Opublikowanym na stronie internetowej www.rpo.lodzkie.pl

W „Podręczniku beneficjenta”²⁴⁾ (pkt. 6.13) przewidziano, że beneficjenci którzy zakończyli realizację projektów byli zobowiązani do składania w COP oświadczeń o przestrzeganiu zasad trwałości projektów w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku, przez okres trzech lat następujących po roku, w którym zakończono realizację projektu. Obowiązek ten nie był formułowany przez COP w umowach o dofinansowanie, co zdaniem NIK powodowało, że na 12 zbadanych oświadczeń (dotyczących 10 projektów zakończonych) – 11 zostało złożonych w COP od 16 do 78 dni kalendarzowych po terminie określonym w „Podręczniku beneficjenta”. Przykładowo: właściciel Drukarni „OLTOM” w Łodzi złożył w COP „Oświadczenie o przestrzeganiu zasady trwałości projektu” za 2010 r., ponad dwa miesiące po terminie określonym w pkt 6.13 „Podręcznika beneficjenta”.

Ponadto, pomimo że: w 8 przypadkach beneficjenci nieprawidłowo podali okres za jaki składali oświadczenia, w 9 przypadkach nieprawidłowo wypełnili dane dotyczące wartości osiągniętych w okresie, za który składano oświadczenie, w 3 przypadkach nie osiągnięto wskaźników rezultatu w zakresie wzrostu wartości eksportu i w 3 przypadkach nie osiągnięto wskaźnika dotyczącego liczby utworzonych miejsc pracy – COP nie występowało o dokonanie korekt w błędnie wypełnionych oświadczeniach oraz o wyjaśnienie przyczyn nieosiągnięcia zakładanych wskaźników, co w ocenie NIK było działaniem nierzetelnym.

3.2.2.6 Sprawozdawczość oraz działania informacyjne i promocyjne

Okresowe i roczne sprawozdania z realizacji działania III.2 sporządzane były rzetelnie i terminowo przekazywane do Instytucji Zarządzającej. Prawidłowo wykonywano również zadania w zakresie informacji i promocji III Osi priorytetowej.

W ramach działań promocyjnych COP m.in. informowało w mediach oraz na stronie internetowej www.cop.lodzkie.pl o realizowanych projektach i ich zaawansowaniu, w tym z udziałem środków z EFRR. Ponadto w badanym okresie zorganizowano ponad 100 różnych szkoleń, warsztatów i spotkań informacyjnych dla zainteresowanych potencjalnych beneficjentów, w trakcie których wręczano im nieodpłatnie materiały informacyjne i gadżety dotyczące RPO. W siedzibie IP II działał punkt informacyjny, który udzielił ponad 2 tys. informacji i porad na miejscu, około 12 tys. informacji telefonicznych oraz ponad tysiąc informacji i porad drogą mailową.

3.2.3 Beneficjenci działania III.2 RPO WŁ

Wyniki kontroli przeprowadzonych bezpośrednio u 10 beneficjentów działania III.2 RPO WŁ, mimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, dają podstawę do ogólnie pozytywnej oceny realizacji umów zawartych z Instytucją Pośredniczącą II stopnia.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia miały charakter incydentalny i były wynikiem niestosowania się do niektórych postanowień zamieszczonych w umowach o dofinansowanie projektów. Dotyczyły one:

- niepoinformowania COP o rozszerzeniu zakresu rzeczowego robót związanych z realizacją przedsięwzięcia,

²⁴⁾ www.cop.lodzkie.pl

- PPH LEGS Spółka z o.o. i SANNPROFI Spółka z o.o. zmieniły zakres rzeczowy realizowanych projektów poprzez zwiększenie powierzchni zabudowy odpowiednio z 945 m² do 954 m², tj. o 9 m² oraz z 2000 m² do 2001,53 m², tj. o 1,53 m²;
- nieprzestrzegania wymogu dokonywania operacji finansowych związanych z realizacją projektu z rachunku bankowego wyodrębnionego do obsługi tego projektu,
Spółka „Ravent Stal Logistic” rachunek bankowy, utworzony i wskazany w umowie o dofinansowanie, jako wyodrębniony do obsługi projektu, wykorzystywała do finansowania kosztów działalności firmy niezwiązanych z projektem, naruszając tym samym warunki § 17 ust. 1 zawartej umowy. Jednocześnie, wbrew zapisom umowy o dofinansowanie, część wydatków na realizację projektu, w łącznej kwocie 274 tys. zł, poniesiona została przez Ravent z rachunku bieżącego niezwiązanego z obsługą projektu;
 - nieterminowego przekazywania do COP wniosków o płatność,
Cardinal Pharma Trade Spółka z o.o. w Łodzi spośród trzech wniosków o płatność, dwa złożyła do IP II z miesięcznym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w harmonogramie płatności, co było niezgodne z § 9 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu;
 - niezawarcia z dostawcą umowy w formie pisemnej na dostawę sprzętu, nieokreślenia w umowach z dostawcami terminów realizacji zamówień i kar za ich niedotrzymanie,
- Spółka „Ravent Stal Logistic” – wbrew zapisom rozdziału I pkt 19 „Zasad udzielania zamówień w stosunku do których beneficjenci nie są zobowiązani do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, współfinansowanych ze środków Osi priorytetowej III: Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość RPO WŁ na lata 2007-2013”, które stosownie do § 6 umowy o dofinansowanie obowiązywały beneficjentów – nie zawarła w formie pisemnej umowy z dostawcą tokarki kłowej uniwersalnej o wartości 30.480 zł;
CPH „Szarpol” w Sieradzu przy zawarciu umów z dwoma firmami na dostawę maszyn, urządzeń i oprogramowania o łącznej wartości dofinansowania – 799 tys. zł w, tym z EFRR – 679 tys. zł i z budżetu państwa – 120 tys. zł, nie określiło terminów realizacji zamówień i kar za ich niedotrzymanie;
- niewystarczających działań informacyjno-promocyjnych związanych z projektem, PPH „LEGS” Spółka z o.o. w Aleksandrowie Łódzkim nie w pełni realizowała działania informacyjne i promocyjne określone w § 13 umowy o dofinansowanie. Informacje o współfinansowaniu projektów z funduszy strukturalnych umieszczano na stronie internetowej oraz na dokumentach dotyczących projektu, ale w miejscu realizacji projektu nie umieszczono tablicy informującej o finansowaniu ze środków unijnych. Tablica taka, zawierająca wymagane oznaczenia i znaki graficzne, umieszczona została przed budynkiem farbiarni Spółki dopiero w trakcie kontroli NIK;
 - niewywiązywania się z zamieszczania w umowach z wykonawcami obo-

wiązku przechowywania dokumentów dotyczących projektów, Spółka „Ravent Stal Logistic” i PPH „LEGS” Spółka z o.o. w Aleksandrowie Łódzkim w zawartych umowach z wykonawcami nie nałożyły na nich obowiązku przechowywania dokumentacji związanej z projektem do końca 2020 r. oraz nie zastrzegły prawa wglądu do tej dokumentacji przez COP lub Zarząd Województwa Łódzkiego, co wynikało z § 14 ust. 7 umowy o dofinansowanie projektu,

Ponadto:

- Cardinal Pharma Trade Spółka z o.o. w Łodzi w jednym przypadku niezgodnie z art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁵⁾, dokonała korekty dekretacji na odwrocie dowodu księgowego dotyczącego wyceny wartości projektu inwestycji..., przez zamalowanie korektorem wcześniejszych zapisów, zamiast poprawienia przez skreślenie błędnej treści lub kwoty, z utrzymaniem skreślonych poprawek, wpisania treści poprawionej, daty poprawki i złożenia podpisu osoby do tego upoważnionej.

Trzech beneficjentów spośród 10 objętych kontrolą zakończyło i rozliczyło projekty, przy czym tylko Drukarnia „OLTOM” w Łodzi, projekt pn. „Podniesienie konkurencyjności Drukarni OLTOM poprzez wdrożenie innowacyjnych technologii” o łącznej wartości dofinansowania 2.886 tys. zł, zrealizowała do kwietnia 2010 r., bez konieczności zmian w umowie i harmonogramie rzeczowo-finansowym.

Pozostali dwaj beneficjenci zakończyli realizację projektów, ale wymagały

one nieznacznych przesunięć w czasie i korekt w harmonogramach rzeczowo-finansowych. I tak:

- SPEED CAR Spółka z o.o. w Świdniku Oddział w Łodzi, projekt pn. „Wzrost konkurencyjności firmy SPEED CAR poprzez uruchomienie innowacyjnej stacji kontroli pojazdów w Łodzi” o łącznej wartości dofinansowania 1.290 tys. zł, zgodnie z pierwotnie ustalonym terminem umownym winna zakończyć w grudniu 2010 r., a faktycznie wniosek o płatność końcową został złożony w dniu 28 lutego 2011 r.
- Centrum Produkcyjno-Handlowe „SZAR-POL” w Sieradzu, projekt pn. „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych produktów w wyniku wdrożenia innowacyjnej wysokozaawansowanej technologii” o łącznej wartości dofinansowania 4.000 tys. zł, przy pierwotnie ustalonym terminie na wrzesień 2010 r., zakończyło faktycznie w listopadzie 2010 r.

Pozostałe projekty były w trakcie realizacji, a stopień ich zaawansowania był niski w stosunku do czasu jaki upłynął od dnia podpisania umów o ich dofinansowanie, co już opisano w pkt 3.2.2.3. informacji oraz przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 5.5 i na wykresie 3.

Jako przyczynę niskiego stopnia zaawansowania realizowanych projektów, beneficjenci podawali trudności rynkowe oraz niekorzystną sytuację w branżach, spowodowane ogólnoświatowym kryzysem gospodarczym, zmuszającym ich do zawieszenia części kontraktów, w tym również z kontrahentami zagranicznymi.

²⁵⁾ Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

4.1 Organizacja i metodyka kontroli

Kontrola przeprowadzona została w okresie od dnia 2 lutego do dnia 25 maja 2011 r. przez Delegaturę NIK w Łodzi.

Kontroli zadań merytorycznych przez IP II dokonano przede wszystkim na próbie 10% dokumentów złożonych przez beneficjentów, którzy wnioskowali o największe kwotowo dofinansowanie.

Dobór jednostek przewidzianych do kontroli poza COP, dokonany został w trakcie kontroli IP II spośród beneficjentów, którzy skorzystali z największej kwotowo pomocy na realizację operacji związanych z projektem. Wzięto również pod uwagę stopień zaangażowania środków przyznanej pomocy w stosunku do czasu jaki upłynął od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie oraz wyniki wstępnej analizy dokumentów w COP, wskazujące na możliwość wystąpienia nieprawidłowości w realizowanych projektach.

W trakcie kontroli w IP II, na podstawie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, pozyskano informację oraz wyjaśnienia od Marszałka Województwa Łódzkiego.

W kontroli nie brały udziału inne organy kontroli, rewizji oraz inspekcji.

W związku ze złożeniem przez COP dodatkowych wyjaśnień wraz z ekspertyzą w zakresie technologii zastosowanej przez CPH „SZARPOL” w Sieradzu, postanowieniem Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi powołany został biegły sądowy, który wydał opinię, stwierdzając m.in., iż projekt CPH „SZARPOL” został nieprawidłowo zakwalifikowany do finansowania ze środków EFRR i budżetu państwa.

4.2 Przebieg kontroli

Wszystkie protokoły kontroli podpisane zostały bez zastrzeżeń.

Po zakończeniu kontroli w Centrum Obsługi Przedsiębiorcy w Łodzi zorganizowana została narada pokontrolna.

Do wszystkich skontrolowanych jednostek zostały wysłane wystąpienia pokontrolne. Ponadto skierowano wystąpienie pokontrolne do Marszałka Województwa Łódzkiego.

Dyrektor COP oraz właściciele firm CPH „SZARPOL” i „Ravent Stal Logistic” wnieśli zastrzeżenia do niektórych ocen, uwag i wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych. Zastrzeżenia dotyczące ocen i uwag zawartych w niniejszej informacji zostały ostatecznie oddalone uchwałami Komisji Odwoławczych i Komisji Rozstrzygających NIK (14 października 2011 r.).

W wystąpieniach pokontrolnych sformułowano ogółem 11 wniosków, w tym 3 do Dyrektora COP, 6 do beneficjentów oraz 2 do Marszałka Województwa Łódzkiego. Przedmiotem wniosków wystosowanych do Dyrektora COP było podjęcie działań zmierzających do: rzetelnej weryfikacji wniosków o dofinansowanie projektów, zwiększenia skuteczności działań mobilizujących beneficjentów do terminowej realizacji projektów oraz określenia w umowach o dofinansowanie i egzekwowania od beneficjentów terminowego i prawidłowego składania oświadczeń o zachowaniu trwałości realizowanych projektów.

Do beneficjentów działania III.2 wnioskowano o: realizowanie projektu zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym zaakceptowanym przez COP, terminowe składanie do IP II wniosków o płatność, realizację projektu zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie, dokonanie korekt

w umowach z wykonawcami projektów, gwarantujących właściwe przechowywanie dokumentów związanych z ich realizacją oraz prawo wglądu do nich przez upoważnione instytucje, zapewnienie właściwego nadzoru nad prowadzeniem przez służby księgowe rachunku bankowego utworzonego do obsługi projektu. W wystąpieniu do Marszałka Województwa Łódzkiego NIK wnioskowała o przeanalizowanie wskazanych nieprawidłowości w celu rozważenia możliwości skorygowania uchwały ZWŁ nr 1729/09 z dnia 5 października 2009 r. dotyczącej przyznania dofinansowania projektów zgłoszonych przez CPH „SZARPOL” i „SPEED CAR” Spółkę z o.o. oraz o równoczesne przeanalizowanie tych nieprawidłowości pod kątem obowiązku zgłoszenia ich do Komisji Europejskiej.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne NIK, Centrum Obsługi Przedsiębiorcy poinformowało, że ocena wniosków o dofinansowanie projektów dokonywana będzie z należytą starannością uwzględniając doświadczenie wynikające z niniejszej kontroli, przy zachowaniu zasad bezstronności w postępowaniu oraz pełnej i wszechstronnej analizy spełnienia warunków formalnych i merytorycznych wniosku o dofinansowanie oraz celów i założeń złożonego projektu. W celu mobilizowania beneficjentów do terminowej realizacji projektu, w przypadkach gdy będzie to zasadne, przeprowadzane będą również kontrole doraźne w trakcie realizacji projektu. Wskazano, że zmiana terminów realizacji projektów w znacznej większości wynika z sytuacji gospodarczej w dobie kryzysu oraz nieoczekiwanego pogorszenia sytuacji finansowej beneficjentów oraz rynku, a odmowa wydłużenia terminów re-

alizacji projektów może spowodować masowe rozwiązywanie umów o dofinansowanie, co może jeszcze bardziej niekorzystnie wpłynąć na sytuację gospodarczą.

W podpisywanych umowach o dofinansowanie projektu, w paragrafie dotyczącym monitorowania i sprawozdawczości wprowadzone zostały zmiany w jego treści określające – zgodnie z pkt 6.13. „Podręcznika beneficjenta” – termin, w jakim beneficjent zobowiązany jest do składania, przez okres trwałości projektu, deklaracji w zakresie przestrzegania zasady trwałości projektu.

Pismem z dnia 24 listopada 2011 r. Marszałek Województwa Łódzkiego poinformował NIK, że ocena Centrum Obsługi Przedsiębiorcy oraz wskazane w wystąpieniu pokontrolnym uchybienia i nieprawidłowości były przedmiotem pełnej i wszechstronnej analizy na posiedzeniu Zarządu Województwa Łódzkiego w dniu 21 listopada 2011 r., w wyniku której w tym dniu podjęto Uchwałę Nr 2008/11 w sprawie pozostawienia bez zmian Uchwały Nr 1729/09 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 5 października 2009 r. ZWŁ nie podzielił stanowiska Izby w części dotyczącej oceny projektu Spółki SPEED CAR, a w konsekwencji jego dofinansowania i powołał się na uzyskaną na potrzeby postępowania i wdrożenia zaleceń pokontrolnych opinię prawną, potwierdzającą prezentowaną wcześniej ocenę o prawidłowości dofinansowania tego projektu. Natomiast w zakresie projektu złożonego przez przedsiębiorstwo CPH „SZARPOL” – ZWŁ podjął decyzję o potrzebie sporządzenia kolejnej ekspertyzy odnoszącej się merytorycznie do wszystkich dotychczas prezentowanych przez biegłych stanowisk w sporządzonych opiniach i poinformu-

je o sposobie wykorzystania uwag w tej części odrębnym pismem. Jednocześnie zobowiązano Dyrektora Centrum Obsługi Przedsiębiorcy do dołożenia należytej staranności w zakresie przestrzegania terminów wynikających z systemu realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013.

Z nadesłanych odpowiedzi o sposobie wykorzystania ocen, uwag i wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych NIK wynika, że beneficjenci wyeliminowali stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości.

4.3 Finansowe rezultaty kontroli:

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w wymiarze finansowym przedstawiały się następująco:

Finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości w łącznej kwocie 5.327.980 zł, w tym na szkodę budżetu Unii Europejskiej – 4.528.783 zł dotyczyły:

- udzielenia dofinansowania CPH „SZARPOL” w Sieradzu w łącznej kwocie

3.999.680 zł, w tym z EFRR 3.399.728 zł i z budżetu państwa – 599.952 zł, tj. beneficjentowi który z uwagi na prowadzenie działalności w sektorze włókien syntetycznych powinien zostać wykluczony na etapie oceny formalnej,

- udzielenia dofinansowania „SPEED CAR” Sp. z o.o. w Świdniku w łącznej kwocie 1.297.820 zł, w tym z EFRR – 1.103.147 zł i z budżetu państwa – 194.673 zł, w sytuacji gdy beneficjent nie posiadał w momencie składania wniosku o dofinansowanie siedziby oddziału/filii na terenie województwa łódzkiego i powinien zostać wykluczony na etapie oceny formalnej,
- wypłaty dofinansowania w kwocie 30.480 zł, w tym z EFRR – 25.908 zł i z budżetu państwa – 4.572 zł Spółce „Rawent Stal Logistic” w Skierniewicach, która przy zakupie tokarki kłowej uniwersalnej nie zawarła umowy z dostawcą w formie pisemnej.

Wykaz aktów prawnych dot. kontrolowanej działalności i bibliografia

1. Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (Dz. U. Nr 216, poz. 1370),
4. Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.),
7. Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.),
8. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.),
9. Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 ze zm.),
10. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie określenia wysokości opłat za udzielanie informacji, wydawanie odpisów, wyciągów i zaświadczeń z Krajowego Rejestru Sądowego oraz za udostępnianie kopii dokumentów z elektronicznego katalogu dokumentów spółek (Dz. U. Nr 247, poz. 1812),
11. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych dotyczących formy wniosków i dokumentów oraz ich składania do sądów rejestrowych i Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego drogą elektroniczną, a także orzeczeń, odpisów, wyciągów, zaświadczeń, informacji i kopii dokumentów doręczanych wnioskodawcom drogą elektroniczną przez sądy rejestrowe i Centralną Informację (Dz. U. Nr 247, poz. 1813)
12. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. U. L 210 z dnia 31 lipca 2006 r., s. 25 – 78),
13. Rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz. U. L 210 z dnia 31 lipca 2006 r. s.1-24)
14. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. U. L 371 z dnia 27 grudnia 2006 r. s.1),
15. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. U. L 214 z dnia 9 sierpnia 2006 r., s. 3),

16. Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013 Uchwała nr 1393/07 ZWŁ z dnia 14 listopada 2007 r. (www.rpo.lodzkie.pl i www.cop.lodzkie.pl),
17. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013 – Uchwała nr 429/08 ZWŁ z dnia 9 kwietnia 2008 r. ze zm. (www.rpo.lodzkie.pl i www.cop.lodzkie.pl),
18. Zasady wyboru projektów w trybie konkursu zamkniętego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013 – Uchwała nr 427/08 ZWŁ z dnia 9 kwietnia 2008 r. ze zm. (www.rpo.lodzkie.pl i www.cop.lodzkie.pl),
19. Opis Systemu Zarządzania i Kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013 – Uchwała nr 1172/08 ZWŁ z dnia 11 sierpnia 2008 r. ze zm. (www.rpo.lodzkie.pl i www.cop.lodzkie.pl),
20. Zasady kwalifikowalności wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013 – Uchwała nr 426/08 ZWŁ z dnia 9 kwietnia 2008 r. (www.rpo.lodzkie.pl i www.cop.lodzkie.pl),
21. Podręcznik procedur wdrażania III Osi priorytetowej: Gospodarka, Innowacyjność, Przedsiębiorczość RPO WŁ na lata 2007–2013, zatwierdzony uchwałą nr 1096/08 Zarządu Województwa Łódzkiego z 16 lipca 2008 r. (Podręcznik – płyta CD otrzymana z COP).
22. Zasady udzielania zamówień publicznych w stosunku do których beneficjenci nie są zobowiązani do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych współfinansowanych ze środków Osi priorytetowej III – Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013 – Uchwała nr 1154/09 ZWŁ z dnia 14 lipca 2009 r. (www.cop.lodzkie.pl),
23. Podręcznik beneficjenta III Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013 (www.cop.lodzkie.pl),
24. Małe vademecum – Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013 Oś priorytetowa III Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość (www.cop.lodzkie.pl),
25. Projekt od A do Z (www.cop.lodzkie.pl).

Opis stanu prawnego

W tytule VI **rozporządzenia 1083/2006**²⁶⁾ uregulowane zostały ogólne zasady funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli dla programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, najważniejsze instytucje systemu oraz pełnione przez nie funkcje, zasady monitorowania, informacji i promocji, a także obowiązki państw członkowskich w zakresie zarządzania i kontroli.

Zgodnie z art. 58 rozporządzenia 1083/2006, ustanowione przez państwa członkowskie systemy zarządzania i kontroli programów operacyjnych powinny zawierać:

- określenie funkcji podmiotów związanych z zarządzaniem i kontrolą oraz przydziału funkcji w obrębie każdego podmiotu,
- zgodność z zasadą rozdzielania funkcji pomiędzy tymi podmiotami i w ich obrębie,
- procedury dla zapewnienia zasadności i prawidłowości wydatków zadeklarowanych w ramach programu operacyjnego,
- wiarygodne, skomputeryzowane systemy rachunkowości i księgowości, monitorowania i sprawozdawczości finansowej
- system sprawozdawczości i monitorowania, w przypadku gdy podmiot odpowiedzialny powierza wykonanie zadań innemu podmiotowi;
- ustalenia dotyczące audytu funkcjonowania systemów;
- systemy i procedury w celu zapewnienia stosowania właściwej ścieżki audytu;
- procedury sprawozdawczości i monitorowania nieprawidłowości oraz odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych.

Stosownie do postanowień art. 59 rozporządzenia 1083/2006, dla każdego programu operacyjnego państwo członkowskie wyznacza: instytucję zarządzającą, instytucję certyfikującą i instytucję audytową. Państwo członkowskie może również wyznaczyć jedną lub kilka instytucji pośredniczących w celu wykonania części lub całości zadań instytucji zarządzającej, za które instytucja zarządzająca ponosi odpowiedzialność.

Szczegółowe zasady wykonania tego rozporządzenia WE ustanowione zostały w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r.²⁷⁾

W myśl art. 27 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju²⁸⁾, IZ ponosi odpowiedzialność za prawidłowość realizacji zadań powierzonych instytucji pośredniczącej, a także zatwierdza procedury dokonywania czynności w ramach powierzonych zadań, opracowane przez instytucję pośredniczącą.

Art. 30 tej ustawy określa, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu zawarta z beneficjentem przez instytucję zarządzającą albo działającą w jej imieniu instytucję pośredniczącą. W przypadku gdy instytucją zarządzającą lub pośredniczącą

²⁶⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. U. L 210 z dnia 31 lipca 2006 r. s. 25-78).

²⁷⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. U. L 371 z dnia 27 grudnia 2006 r. s.1).

²⁸⁾ Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 ze zm.

jest samorząd województwa, decyzja podejmowana jest w formie uchwały zarządu województwa. Umowa (decyzja) określa warunki dofinansowania projektu, a także prawa i obowiązki beneficjenta z tym związane.

Na mocy ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności²⁹⁾, z dniem 20 grudnia 2008 r. weszły w życie przepisy art. 30a – 30g ustawy o zppr, regulujące tryb postępowania po weryfikacji projektów i zawieraniu umów o dofinansowanie projektów oraz zasady postępowania odwoławczego od wyników oceny projektów.

Przepis art. 30a ustawy o zppr stanowi, iż umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana zgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, w odniesieniu do projektu:

- 1) który pozytywnie przeszedł wszystkie etapy jego oceny i został zakwalifikowany do dofinansowania, oraz
- 2) którego dofinansowanie jest możliwe w ramach dostępnej alokacji na realizację poszczególnych działań i priorytetów w ramach programu operacyjnego.

Instytucja zarządzająca, pośrednicząca lub instytucja wdrażająca, zgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, ogłasza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania, a także pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach oceny jego projektu.

Art. 30b określa w ust. 1, iż w przypadku negatywnej oceny projektu, wnioskodawca, po otrzymaniu informacji o wyniku oceny projektu, może wnieść środki odwoławcze przewidziane w systemie realizacji programu operacyjnego, w terminie, trybie i na warunkach tam określonych. W takim przypadku w pisemnej informacji, o której mowa w art. 30a ust. 3, właściwa instytucja zamieszcza uzasadnienie wyników oceny projektu oraz pouczenie o możliwości wniesienia środka odwoławczego, wraz ze wskazaniem terminu przysługującego na jego wniesienie, sposobie wniesienia oraz właściwej instytucji, do której środek ten należy wnieść.

Art. 30b ust. 2 stanowi, że system realizacji programu operacyjnego musi uwzględniać co najmniej jeden środek odwoławczy przysługujący wnioskodawcy w trakcie ubiegania się o dofinansowanie, a w ust. 3, iż w rozpatrywaniu środków odwoławczych nie mogą brać udziału osoby, które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę.

Stosownie do postanowień art. 30b ust. 4 właściwa instytucja informuje wnioskodawcę pisemnie o wynikach procedury odwoławczej wraz z pouczeniem o możliwości wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego, na zasadach określonych w art. 30c.

Zgodnie z art. 30b ust. 5, nie podlegają rozpatrzeniu środki odwoławcze, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w ust. 1, zostały wniesione: po terminie, w sposób sprzeczny z pouczeniem, bądź do niewłaściwej instytucji.

Zgodnie z art. 30f procedura odwoławcza, o której mowa w art. 30a-30e, nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania.

²⁹⁾ Dz. U. Nr 216, poz. 1370.

Stosownie do postanowień art. 1 ust. 3 lit. g rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r.³⁰⁾ uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) – z pomocy regionalnej wyłączona została pomoc wspierająca działalność w sektorze włókiem syntetycznych.

Przepis art. 2 pkt 30 tego rozporządzenia stanowi, że przez „sektor włókien syntetycznych” należy rozumieć:

- ekstruzję/teksturyzację wszystkich głównych rodzajów włókien oraz przędzy na bazie poliestru, poliamidu, akrylu lub polipropylenu, niezależnie od ich końcowego przeznaczenia; lub
- polimeryzację gdy stanowi ona integralny element ekstruzji na poziomie wykorzystania urządzeń; lub
- każdy dodatkowy proces związany z jednoczesną instalacją mocy produkcyjnych do ekstruzji/teksturyzacji przez przyszłego beneficjenta lub przez inne przedsiębiorstwo z grupy do której należy beneficjent, który to proces w ramach danej działalności gospodarczej, jest zintegrowany z taką zdolnością produkcyjną na poziomie wykorzystanych urządzeń.

Do 31 grudnia 2009 r. obowiązywała **ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych**³¹⁾, zwana dalej „ufp”. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, środkami publicznymi były m.in. środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej (w tym funduszy strukturalnych) oraz środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, niepodlegające zwrotowi, a art. 5 ust. 3 wskazywał, które z tych środków zaliczano do publicznych.

W świetle art. 200 ust. 1-3 ufp, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej winny być gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych, których obsługę prowadził Narodowy Bank Polski lub Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie umów rachunku bankowego. W ramach obsługi ww. rachunków, Narodowy Bank Polski i Bank Gospodarstwa Krajowego dokonywały wypłat w złotych lub w euro na podstawie dyspozycji Ministra Finansów lub jego pełnomocników.

Środki – o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2-4 ufp przeznaczone na realizację programów i projektów mogły być wykorzystywane m.in. na (art. 202 ust. 2):

- finansowanie wydatków państwowych jednostek budżetowych przeznaczonych na realizację programów lub projektów,
- dotacje rozwojowe dla jednostek sektora finansów publicznych oraz innych podmiotów będących beneficjentami tych środków, a także dla instytucji pośredniczących oraz podmiotów, którym w ramach programu finansowanego z udziałem tych środków, została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów.

Zgodnie z ust. 3 i 4 tego przepisu, dotacje rozwojowe mogły być przekazywane z budżetu państwa, z budżetu samorządu województwa lub za pośrednictwem instytucji po-

³⁰⁾ Dz. U. L 214 z dnia 9 sierpnia 2006 r., s. 3.

³¹⁾ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

średniczących w formie zaliczki lub zwrotu wydatków poniesionych na realizację programu, projektu lub zadania.

Środki dotacji rozwojowej przekazane instytucjom winny być gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych przeznaczonych do obsługi tych środków (art. 202).

Art. 209 stanowił, iż szczegółowe warunki przekazywania i wykorzystania dotacji rozwojowej, określa umowa zawarta przez dysponenta środków z beneficjentem dotacji, a także wymieniał elementy, jakie winna zawierać umowa.

Z dniem 1 stycznia 2010 r. weszła w życie nowa **ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych**³²⁾, zwana dalej „nową ufp”, wprowadzająca m.in. zmiany w systemie wdrażania programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Zmiany te dotyczyły:

- systemu finansowania realizacji programów/projektów – we wcześniejszym systemie środki UE stanowiły dochody budżetu państwa, z którego były rozdysponowywane do beneficjentów (niebędących państwowymi jednostkami budżetowymi) za pośrednictwem instytucji systemu wdrażania w formie dotacji rozwojowej. Nowy system wyodrębnił środki UE z budżetu państwa i utworzył budżet środków europejskich, w tym m.in. przeznaczony do finansowania programów operacyjnych,
- systemu instytucjonalnego, poprzez wprowadzenie instytucji Płatnika, którego rolę pełni Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) – środki z budżetu środków europejskich są przekazywane bezpośrednio (tj. bez pośrednictwa instytucji podpisującej z beneficjentem umowę o dofinansowanie) do beneficjenta w formie płatności (a nie dotacji rozwojowej) wypłacanej przez Płatnika. Płatnik dokonuje płatności na podstawie zlecenia wystawianego przez instytucję podpisującą z beneficjentem umowę o dofinansowanie,
- współfinansowania krajowego z budżetu państwa – nowy system przewiduje, iż ta część dofinansowania projektu (niewchodząca do budżetu środków europejskich) będzie przekazywana beneficjentowi w formie dotacji celowej przez właściwego dysponenta części budżetowej, bezpośrednio lub za pośrednictwem BGK.

Zgodnie z art. 117 ust. 1 ww. ustawy, budżet środków europejskich jest rocznym planem dochodów i podlegających refundacji wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej. Zasady wykonywania budżetu środków europejskich uregulowane zostały w rozdz. 6 (art. 184 – 195) nowej ufp. Obsługę bankową płatności prowadzi BGK w ramach umowy rachunku bankowego zawartej z Ministrem Finansów (art. 200 ust. 1 nowej ufp).

Elementy, jakie winna zawierać umowa o dofinansowanie projektu określone zostały w art. 206 powyższej ustawy.

Każdy nabór wniosków o dofinansowanie projektów realizowany był na podstawie Regulaminu konkursu, stanowiącego załącznik do stosownej uchwały Zarządu Woje-

³²⁾ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

wództwa Łódzkiego. W regulaminach tych określano m.in. rodzaj podmiotów mogących ubiegać się o dofinansowanie oraz rodzaj projektów podlegających dofinansowaniu. Jednym z załączników regulaminu konkursu był „Szczegółowy opis kryteriów wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 Oś priorytetowa III: Gospodarka, Innowacyjność, przedsiębiorczość Działanie III.2 Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw” – dokument ten był każdorazowo przyjmowany stosownymi uchwałami Komitetu Monitorującego i ogłaszany na stronie internetowej COP³³⁾ i określono, iż beneficjent ma mieć siedzibę na obszarze województwa łódzkiego.

Potwierdzeniem tego jest załączenie do wniosków o dofinansowanie „dokumentów potwierdzających status prawny i dane beneficjenta, np. wypis z KRS”.

Pojęcie „dokumentów rejestrowych” obejmuje w tym przypadku wyłącznie dokumenty wydawane przez sądy rejestrowe (odpisy, wyciągi, zaświadczenia i informacje z rejestru, orzeczenia sądów rejestrowych oraz kopie dokumentów z elektronicznego katalogu dokumentów spółek). Wniosek taki wynika z treści art. 6 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym³⁴⁾ oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie określenia wysokości opłat za udzielanie informacji, wydawanie odpisów, wyciągów i zaświadczeń z Krajowego Rejestru Sądowego oraz za udostępnianie kopii dokumentów z elektronicznego katalogu dokumentów spółek³⁵⁾ oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych dotyczących formy wniosków i dokumentów oraz ich składania do sądów rejestrowych i Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego drogą elektroniczną a także orzeczeń, odpisów, wyciągów, zaświadczeń, informacji i kopii dokumentów doręczanych wnioskodawcom drogą elektroniczną przez sądy rejestrowe i Centralną Informację³⁶⁾.

Ponadto w Regulaminie tego konkursu zapisano, iż o dofinansowanie projektów mogły ubiegać się przedsiębiorstwa, definiowane wg załącznika nr 1 do rozporządzenia Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu oraz art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej³⁷⁾.

Stosowanie przez beneficjentów przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych określone zostało w umowach o dofinansowanie projektów. Beneficjent niepodlegający przepisom ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁸⁾ (ze względu na wartość zamówienia lub w przypadku konkursów i zamówień do których nie stosuje się przepisów ustawy), zobowiązany był do stosowania wyspecyfikowanych w umowie o dofinansowanie projektu kryteriów określonych w „Zasadach udzielania zamówień

³³⁾ www.cop.lodzkie.pl

³⁴⁾ Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 ze zm.

³⁵⁾ Dz. U. Nr 247, poz. 1812.

³⁶⁾ Dz. U. Nr 247, poz. 1813.

³⁷⁾ Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.

³⁸⁾ Dz. U. z 2010 r. Nr 113 poz. 759 ze zm.

w stosunku do których beneficjenci nie są zobowiązani do stosowania ustawy prawo zamówień publicznych, współfinansowanych ze środków Osi priorytetowej III RPO WŁ na lata 2007-2013” – Uchwała nr 1154/09 z dnia 14 lipca 2009 r.

W przypadku niespełnienia przez beneficjenta tych wymogów i zasad, wydatki uznane mogą być za niekwalifikowalne³⁹⁾.

„Podręcznik beneficjenta”⁴⁰⁾ (pkt 6.13) określa, że, beneficjenci, którzy zakończyli realizację projektów są zobowiązani do składania w COP oświadczeń o przestrzeganiu zasad trwałości projektów w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku, przez okres 3 lat od daty zakończenia projektu.

³⁹⁾ www.cop.lodzkie.pl

⁴⁰⁾ www.cop.lodzkie.pl

Wykaz skontrolowanych podmiotów oraz osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność

Jednostka	Stanowisko	Imię i nazwisko	Okres sprawowania funkcji
Centrum Obsługi Przedsiębiorcy w Łodzi	po. Dyrektora Dyrektor	Maciej Kokotek	1.03.2008 r. – 31.03.2009 r. od 1.04.2009 r.
Beneficjenci działania III.2 RPO WŁ			
Cardinal Pharma Trade Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Łodzi	Prezes Zarządu	Andrzej Felsztukier	od 14.09.2001 r.
Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowe „LEGS” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Aleksandrowie Łódzkim	Prezes Zarządu	Andrzej Daszkiewicz	od 26.06.1995 r.
„Orion” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Bełchatowie	Prezes Zarządu	Ewa Grudzińska	od 23.3.2004 r.
„JANTAR” Jarosław Fiałkowski w Rzgowie	przedsiębiorca	Jarosław Fiałkowski	od 28.12.1998 r.
Rawent Stal Logistic K. Gąsiorowski, M. Jędryka, Z. Karolczuk Spółka Jawna w Skierniewicach	Dyrektor Organizacyjno-Prawny – współwłaściciel	Zbigniew Korolczuk	od 31.07.2006 r.
„SANNPROFI” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Łodzi	Prezes Zarządu	Włodzimierz Tomasz Borkowski	od 4.01.2005 r.
Drukarnia OLTOM Antoni Korościk w Łodzi	przedsiębiorca	Antoni Korościk	od 2.01.1991 r.
BOWI-STYL Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Wiesława Sitarz w Łodzi	przedsiębiorca	Wiesława Sitarz	od 9.11.1989 r.
Centrum produkcyjno-Handlowe „SZARPOL” Józef Szarżała w Sieradzu	przedsiębiorca	Józef Szarżała	od 15.10.1994 r.
„SPEED CAR” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Świdniku Oddział w Łodzi	Prezes Zarządu	Mariusz Gąbka	od 11.07.2003 r.

Szczegółowe dane na dzień 30 grudnia 2010 r. w podziale na poszczególne konkursy przeprowadzone przez COP (dane w tys. zł):

Nr Konkursu	Data zakończenia konkursu (naboru wniosków)***	Projekty zgłoszone do realizacji przez Beneficjentów w terminie naboru		Projekty wyłonione do dofinansowania		Umowy podpisane z Beneficjentami		Wyplacone dofinansowanie z podziałem na EFRR i BP	
		ilość	wartość dofinansowania (w tys. zł)*	ilość	wartość dofinansowania (w tys. zł)*	ilość	wartość dofinansowania (w tys. zł)*	EFRR	BP
1/08	03.10.2008 r.	234	325.262	59	109.800	56**	98.462**	59.882	10.567
2/08	15.12.2008 r.	40	3.194	30	2.366	26	1.652	678	120
3/09	17.03.2009 r.	291	347.336	113	176.864	101	147.099	62.114	10.961
4/09	31.08.2009 r.	38	2.699	27	1.776	26	1.525	588	104
5/09	15.12.2009 r.	6	824	3	353	3	353	-	-
6/10	22.02.2010 r.	Konkurs zamknięty bez rozstrzygnięcia							
7/10	03.03.2010 r.	365	310.496	126	125.711	113	115187	10.762	1.899
8/10	16.03.2010 r.	46	3.634	33	2.708	33	2.708	151	27
9/10.	31.05.2010 r.	Nie został złożony żaden wniosek o dofinansowanie							
10/10	27.10.2010 r.	15	2.237	7	1.033	3	150	-	-
11/10	30.12.2010 r.	Konkurs zamknięty bez rozstrzygnięcia							
Ogółem:		1035	995.682	391	384.208	358	366.688	114.994	20.263

*) Wartość dofinansowania łącznie, w tym z EFRR 85% i z budżetu państwa 15%

**) W tym 2 umowy rozwiązane na kwotę dofinansowania – 2.194 tys. zł

***) Ostateczna data przyjmowania wniosków o dofinansowanie projektów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w trakcie kontroli

Zestawienie danych dotyczących stopnia wykorzystania przyznanego dofinansowania 10 kontrolowanych beneficjentów

wg stanu na 31.12.2010 r. 30.04 2011 r. (w złotych)

Lp.	Beneficjent/ Nr wniosku	Okres realizacji wg umowy	Planowana wartość projektu, wydatki kwalifikowane i dofinansowania			Data zakończenia projektu po zmianach	Dofinansowanie na 31.12.2010 r.		Dofinansowanie na 30.04.2011 r.	
			Całkowita wartość	Wydatki kwalifikowalne	Kwota dofinansowania		kwota	%	Kwota	%
1.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe BOWI – STYL /225/08	04.2009 r. do 12.2010 r.	8.039.000	7.975.000	5.582.500	09.2011 r.	1.457.896	27	1.457.896	27
2.	Rawenn Stal Logistic / 194/08	01.2009 r. do 09.2009 r.	6.952.054	5.702.221	3.421.332	6.2011 r.	564.929	17	564.929	17
3.	Firma „Jantar” /256/09	05.2009 r. do 04.2011 r.	6.971.428	5.714.285	3.942.856	11.2011 r.	1.956.215	50	1.956.215	50
4.	Drukarnia OLTOM / 151/09	12.2009 r. do 4.2010 r.	5.807.200	4.760.000	3.284.400		2.886.175	88	Projekt zakończony	
5.	SPEED CAR Sp. z o.o. /194/09	3.2010 r. do 12.2010 r.	2.638.901	2.163.034	1.287.005	3.2011 r.	1.038.254	81	Wniosek końcowy w trakcie weryfikacji	
6.	Sannprofi Sp. z o.o. /152/09	2.2010 r. do 12.2010 r.	6.962.540	5.707.000	3.994.900	06.2011 r. 09.2011 r.	769.881	19	769.881	19
7.	Orion Sp. z o.o. /244/09	11.2009 r. do 05.2010 r.	8.306.088	6.808.269	3.988.284	11.2010 r. 02.2011 r. 05.2011 r.	797.657	20	828.368	21
8.	PPH LEGS Sp. z o.o. /064/09	07.2009 r. do 04.2010 r.	7.755.666	6.357.103	3.814.261	08.2010 r. 04.2011 r.	982.620	26	Wniosek końcowy w trakcie weryfikacji	
9	Cardinal Pharma Trade Sp. z o.o. /090/09	06.2009 r. do 03.2011 r.	7.970.456	6.284.800	3.959.424	Termin w trakcie aneksowania	266.783	7	266.783	7
10.	CPH Szarpol /050/09	07.2009 r. do 09.2010 r.	7.076.000	5.800.000	3.999.680	11.2010 r.	3.999.680	100	Projekt zakończony	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w trakcie kontroli

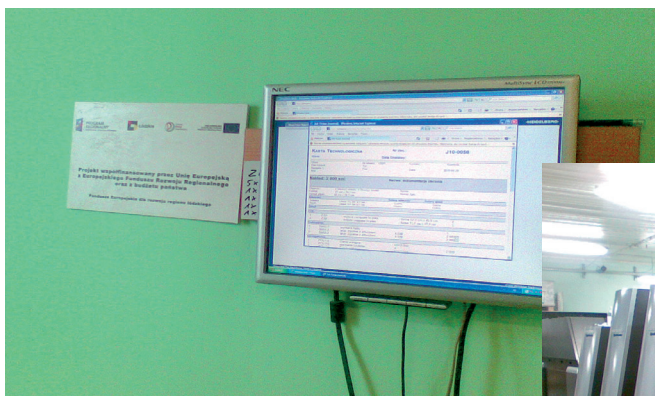
Zestawienie dot. ocen kontrolowanych jednostek oraz stwierdzonych ważniejszych nieprawidłowości i uchybień

Nazwa kontrolowanej jednostki	Ocena kontrolowanej jednostki w wystąpieniu pokontrolnym	Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia
Centrum Obsługi Przedsiębiorcy w Łodzi	Pozytywna z nieprawidłowościami	Nierzetelna weryfikacja dwóch wniosków o dofinansowanie i zarekomendowanie projektów ZWŁ, które nie podlegały dofinansowaniu. Wyrażanie zgody beneficjentom na dokonywanie zmian bez równoczesnego sporządzania aneksów do umów o dofinansowanie.
Cardinal Pharma Trade Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Łodzi	Pozytywna z uchybieniami	Nieterminowe przekazywanie do COP wniosków o płatność, niewłaściwe dokonanie korekty na dowodzie księgowym.
Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „LEGS” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Aleksandrowie Łódzkim	Pozytywna z nieprawidłowościami	Niepoinformowanie COP o zwiększeniu zakresu rzeczowego projektu, rozliczanie we wniosku o płatność wydatków uznanych za niekwalifikowane, niewystarczające działania informacyjno-promocyjne.
„Orion” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Bełchatowie	Pozytywna z uchybieniami	Nieterminowe realizowanie zadań ujętych w harmonogramie rzeczowo-finansowym.
„JANTAR” Jarosław Fiałkowski w Rzgowie	Pozytywna z uchybieniami	Nieterminowe realizowanie zadań ujętych w harmonogramie rzeczowo-finansowym.
Rawent Stal Logistic K. Gąsiorowski, M. Jędryka, Z. Karolczuk Spółka jawna w Skierniewicach	Negatywna	Nieprzestrzeganie „Zasad udzielania zamówień w stosunku do których beneficjenci nie są zobowiązani do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, współfinansowanych ze środków Osi priorytetowej III: gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość RPO WŁ na lata 2007-2013”. Nieprzestrzeganie wymogu dokonywania operacji finansowych związanych z realizacją projektu z rachunku bankowego wyodrębnionego do obsługi tego Projektu.
„SANNPROFI” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Łodzi	Pozytywna z uchybieniami	Niepoinformowanie COP o zwiększeniu zakresu rzeczowego realizowanego projektu bez poinformowania COP.
Drukarnia OLTOM Antoni Korościak w Łodzi	Pozytywna	Złożenie oświadczenia o zachowaniu trwałości projektu po terminie określonym w „Podręczniku beneficjenta”.
BOWI-STYL Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Wiesława Sitarz w Łodzi	Pozytywna z uchybieniami	Nieterminowe realizowanie zadań ujętych w harmonogramie rzeczowo-finansowym projektu.
Centrum Produkcyjno-Handlowe „SZARPOL” Józef Szarżała w Sieradzu	Pozytywna z uchybieniami	W umowie na dostawę maszyn nie określono terminów realizacji zamówienia i kar za jego niedotrzymanie.
„SPEED CAR” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Świdniku Oddział w Łodzi	Pozytywna	Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wykaz podmiotów, którym przekazano informację pokontrolną.

1. Marszałek Województwa Łódzkiego
2. Przewodniczący Sejmiku Województwa Łódzkiego
3. Wojewoda Łódzki
4. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
5. Sejmowa Komisja do Spraw Unii Europejskiej
6. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
7. Senacka Komisja Spraw Unii Europejskiej
8. Senacka Komisja Budżetu i Finansów Publicznych
9. Dyrektor Centrum Obsługi Przedsiębiorcy w Łodzi
10. Posłowie i Senatorowi Ziemi Łódzkiej

Fotografie ilustrujące niektóre obiekty będące przedmiotem projektów

Beneficjent: Drukarnia OLTOM w Łodzi

Projekt: Podniesienie konkurencyjności Drukarni OLTOM poprzez wdrożenie innowacyjnych technologii

Kwota dofinansowania: 2.886.174,92 zł, z tego z EFRR 2.453.248,68 zł.

Beneficjent: SPEED CAR Sp. z o.o. z siedzibą w Świdniku, Oddział w Łodzi

Projekt: Wzrost konkurencyjności firmy „SPEED CAR” poprzez uruchomienia innowacyjnej stacji kontroli pojazdów w Łodzi

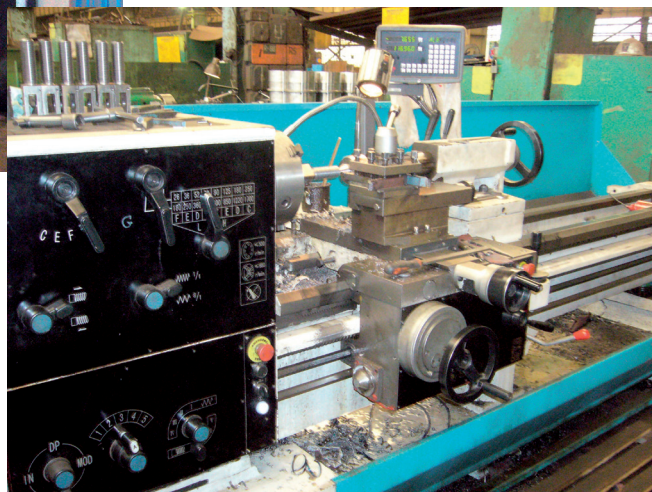
Kwota dofinansowania: 1.289.785,20 zł, z tego z EFRR 967.338,90 zł.

Beneficjent: Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe „LEGS” Spółka z o. o.
w Aleksandrowie Łódzkim,

Projekt: Budowa nowoczesnego zakładu wraz z wdrożeniem innowacyjnej technologii barwienia przędz

Kwota dofinansowania: 3.814.262 zł., z tego z EFRR 2.860.696,50 zł.

Beneficjent: Rawent Stal Logistic K. Gąsiorowski, M. Jędryka, Z. Korolczuk Spółka Jawna
z siedzibą w Skierniewicach

Projekt: Zdynamiczowanie działalności eksportowej dzięki wdrożeniu innowacyjnej technologii produkcji konstrukcji dla sektora kolejowego oraz podmiotów poszukujących źródeł energetycznych

Kwota dofinansowania: 3.421.333 zł., z tego z EFRR 2.565.999,75 zł.

Beneficjent: Centrum Produkcyjno-Handlowego „SZARPOL” Józef Szarżała w Sieradzu

Projekt: Wzrost konkurencyjności Przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych produktów w wyniku wdrożenia innowacyjnej wysokozaawansowanej technologii

Kwota dofinansowania: 3.999.680 zł., z tego z EFRR 2.999.760 zł.